

שובל

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 80 • טבת תש"ע • ינואר 2010 • המחיר: 30 ש"ח

70 ש"ח
ישראל
اسرائيل Israel

עבר ועתיד בידינו
PAST AND FUTURE
IN OUR HANDS

התש"ע 2010 Karen Gillerman Harel

יום הזיכרון הבין-לאומי
להנצחת קורבנות השואה
27.1.2010
INTERNATIONAL HOLOCAUST
REMEMBRANCE DAY

לזכרו של מרקו מרטין ז"ל

בצער רב שמעתי על פטירתו של חברנו מרקו מרטין, שנולד בשנת 1911 וזכה לאריכות ימים, ולחיים מלאים של פעילות כבולאית מקצועי מן השורה הראשונה. זכיתי להכיר את מרקו מרטין עוד בילדותי. אבי ז"ל והוא היו חברים טובים עוד בהיותם ברומניה, בבוקרשט. מרקו התגאה בכך שמכר לאבי בולים נדירים ויפים עוד בשנות הארבעים, ונהג לספר לי עד כמה היה אבי גאה בי כשנולדתי בעת שהיה בגיל מבוגר יחסית, כבן 43.

מילדותי אספתי בולים קלאסיים, ונהגתי להסתובב רבות בחנויות הבולים שברחוב אלנבי (שם היו מרבית הסוחרים דוברי רומנית) ובאלו שברחוב בן יהודה (שם היו מרבית הסוחרים דוברי גרמנית). שלטתי בשתי השפות וידעתי לדבר איתם בשפתם, ואילו הם נהנו לפגוש נער שאוסף ומתעניין בבולים קלאסיים.

מבין כל אותם סוחרים היה מרקו מרטין אחד המומחים הגדולים ביותר לבולאות קלאסית. הייתה לו חנות ברחוב אלנבי, אותה ניהל תחילה עם שותף, ולאחר מכן באופן בלעדי. הוא נהג להקדיש לי זמן רב, להדריך אותי, וללמד אותי בולאות כמיטב יכולתו הרבה.

במיוחד זכור לי כיצד נהג תמיד לציין, כי הוא בודק את הבולים "כמו שהצועני מנגן, ללא תווים, אלא על פי חוש הריח". אכן היה לו חוש טוב לבולים נדירים ויפים.

כעבור שנים, כשסיימתי אל לימודי וקבלתי את רישיון עריכת הדיון, זכיתי להכיר את מרקו מרטין גם בנסיבות אחרות, כלקוח שלי. ייצגתי אותו במספר עניינים, וזכור לי כיצד הפגישות איתו היו תמיד עם חיוך וברוח טובה, ולעולם ללא כעס ומריבה, אפילו במצבים קשים ולא נעימים.

שמחתי במיוחד על כך, שבהיותי בתפקיד של יו"ר תערוכת "ישראל 2008", עלה בידי לצרף את מרקו מרטין כיועץ בכיר שהיווה חלק אינטגרלי מחבר השופטים של התערוכה. ראיתי עד כמה נהנה מרקו מרטין מהאירוע ומהשיפוט, ולמרות גילו המופלג עשה כל מאמץ על מנת לשתף פעולה באופן מלא עם חבר השופטים.

לדאבוני לא הסכימה ההנהלה של תערוכת "אפירו" בבוקרשט להזמין לשפוט. אנשי ההתאחדות הרומנית ביקשו להזמין בכל מחיר, אולם בשל גילו המופלג ומצבו הרפואי, התנגדו לך ראשי הדואר הרומני, כיוון שפחדו שמא תקרה לו תקלה בריאותית.

כבולאי במהותו התמיד מרקו מרטין בפעילותו הבולאית הענפה עד יומו האחרון. **יהי זכרו ברוך.**

עו"ד אלי ובר, יו"ר התאחדות בולאי ישראל

*

בשנת 2001 הנפיק דואר רומניה מעטפה מבוילת שהוקדשה למרקו מרטין, לרגל מלאת לו תשעים שנה.

מתחת לתמונתו נרשמו, בין היתר, הדברים הבאים:

נולד 01.10.1911 בבוקרשט. חבר בחבר השופטים של ה-FIP. מומחה לרומניה, הלבנט וישראל.

התאחדות
בולאי
ישראל

גליון מס' 80

טבת תש"ע - ינואר 2010

מחיר: 30 ש"ח

מנוי שנתי: 100 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת לפניות ולמנויים:

ת"ד 4523, ת"א 61045

טל: 03-6295547

פקס: 03-5259716

E-mail: ipf@netvision.net.il

http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב

עורך ראשי: משה רימר

עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס

שדרות רוטשילד 109, ת"א

תוכן העניינים

- 4 • הנפקות חדשות בארץ
- 6 • כנס יום הבולאות 2009
- יום עיון לזכר
- 9 • צבי אלכסנדר ז"ל
- 10 • תוויות דוארמט סימה
- 18 • יודאיקה
- 19 • מפריז הנצורה לארץ ישראל
- 20 • עברית זה סינית בשבילי
- 21 • יהודים עם חותמת
- 22 • פעילות בולאית בארץ
- 24 • עבר ועתיד בידינו
- 27 • מי"ר של בוואריה
- 28 • הנפקות חדשות בחו"ל

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

במכירה הקרובה, פברואר 2010, יוצעו למכירה אוספי חו"ל מגוונים במחירים אטרקטיביים, בנוסף לאוספים המסורתיים של יודאיקה, ישראל, פלשתינה, וכו'.

הפריטים יוצגו בימים 17-18 בפברואר 2010 במלון מטרופוליטן רח' טרומפלדור 11 ת"א, בין השעות 10:00-19:00.

קטלוג מאויר חינם עפ"י פניה

ta@stps@netvision.net.il • <http://www.TelAvivStamps.com>

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

27/1/2010

BIRDS OF ISRAEL

ציפורי ישראל

1.20	4.80	4.80	4.80	ש"ח 2.40	2044
1.20	4.80	4.80	4.80	ש"ח 2.40	2045
1.20	4.80	4.80	4.80	ש"ח 2.40	2046
1.80	14.40	14.40	14.40		סידרה
		16.40			מי"ר

27/1/2010

50 שנה להתיישבות בערבה
FIFTY YEARS OF SETTLING THE ARAVA

0.80	3.20	3.20	3.20	ש"ח 1.60	2047
		5.20			מי"ר

תודה על תרומת בולים לנוער

- לד"ר אלי מועלם, מירושלים
- לד"ר יהושע מגר, מראש פינה
- לגב' שושנה שמש לזכרו של אהרון שמש ז"ל
- לדב גורן, מרמת-גן
- לחוה כץ, מרעננה
- לאהרון אלכסנדר, מירושלים
- לפיינבורג מיכאל, מבת-ים
- לצבי טוב, מ"בית-טוב"
- לרון ברגר, מירושלים
- לגיג יוסף, מקרית מוצקין
- לביאגון ענת לזכרה של ביאגון מריה ז"ל
- למשה קול-קלמן, מקיבוץ להב
- לאילן טל, מתל-אביב
- לבולי רומנו בית מכירות פומביות בע"מ, מתל-אביב
- לאלי ארקין וגלינה מגידו לזכרו של מנחם ארקין ז"ל

עדכון קטלוג בולי ישראל

בקטלוג מופיעות העמודות הבאות:
מספר קטלוג, ערך נקוב, ארבעה מחירים לפי מצב הבול (לא חתום עם שובל, חתום עם שובל, לא חתום בלי שובל, חתום בלי שובל).

27/1/2010

"עבר ועתיד בידינו" יום הזיכרון הבין-לאומי לשואה
"PAST AND FUTURE IN OUR HANDS"
INTERNATIONAL HOLOCAUST REMEMBRANCE DAY

3.40	13.40	13.40	13.40	ש"ח 6.70	2041
		15.50			מי"ר

27/1/2010

50 שנה ל"ליונס ישראל"
LIONS ISRAEL 50TH ANNIVERSARY

2.30	9.20	9.20	9.20	ש"ח 4.60	2042
		11.20			מי"ר

27/1/2010

150 שנה לכל ישראל חברים
ALLIANCE ISRAËLITE UNIVERSELLE 150TH ANNIVERSARY

4.40	17.60	17.60	17.60	ש"ח 8.80	2043
		19.60			מי"ר

מבט על בולי שנת 2010
(עיצוב הבולים עשוי להשתנות עד מועד ההנפקה)

תוויות ביול

סימה 27/1/2010
ציפורים נוחתות

6.00 1.60 ש"ח 482ב

סימה 27/1/2010
שחפית ים

6.00 1.60 ש"ח 492ב

תוכנית ההנפקות לשנת 2010

- 100 שנה לתנועה הקיבוצית
- אליפות העולם בשייט חיפה 2010
- **ספטמבר 2010**
 - מועדים התשע"א
 - 50 שנה לייסוד "צוות" (אירגון גימלאי צה"ל)
 - ברכות, "הבול שלי", מן המניין
- **נובמבר 2010**
 - סיפורי תנ"ך לילדים (בולים וגיליונות זיכרון)
 - הנפקה משותפת ישראל - ותיקן
 - יום הבולאות: בתי קולנוע
 - אנימציה ישראלית
 - חיות וגורים
- **אפריל 2010**
 - יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל
 - סיפורי ילדים - גיליונות זיכרון
 - 150 שנה להולדת הרצל - גיליונות זיכרון
 - חידושים ישראלים ששינו את העולם
 - שמעון ויזנטל (הנפקה משותפת עם אוסטריה)
 - 150 שנה ליציאה מן החומות
 - הנפקה משותפת ישראל - קנדה
- **יוני 2010**
 - גני סיפור, חולון
 - כלי נגינה
 - 200 שנה למותו של רבי נחמן מברסלב

כנס יום הבולאות 2009

החדשה להתאחדות בולאי ישראל ולגב' אוסנת אשל.

כמידי שנה חשף מנכ"ל חברת דואר ישראל את האלבוּם הבולים השנתי לשנת 2009, והעניק עותק ממנו להתאחדות בולאי ישראל. לסיום החלק הטקסי הוצגו תוצאות משאל הבול היפה לשנת 2008, שהתקיים במהלך השנה החולפת. במקום הראשון זכתה גיליונית הזיכרון "התקווה", בעיצובו של סטודיו ברוך נאה. מר אבי הוכמן העניק לשתי נציגות משרד העיצוב, אוסנת וענת, את מגן משאל הבול היפה.

בתום הצגת בולי יום הבולאות, שהוקדשו לנושא מגדלורים, סקר **משה רימר** בפני משתתפי הכנס את תולדות הקמת המגדלורים העיקריים של ארץ ישראל, ותיאר את המרכיבים המופיעים בסדרת הבולים, לצד תמונת המגדלור.

התאחדות בולאי ישראל בחרה להעניק את התואר המכובד של "בולאי השנה" לד"ר יהושע מגר. ד"ר מגר הביא בשנה האחרונה כבוד רב לבולאות הישראלית, כאשר הוזמן להרצות בפני כנס שופטים בינלאומי שנערך בשבדיה. האוסף שלו בנושא "עיבוד האדמה"

התאחדות בולאי ישראל. הוא סקר את הפעילות הענפה שהתקיימה בשנה החולפת, והדגיש את ההשתתפות הישראלית בפעילות הבולאית התחרותית בעולם. בשנה הבאה מתוכננת בישראל תערוכת בולים בהשתתפות בינלאומית מכובדת של אנגליה, מולדת הבולאות, וכן ארה"ב וסין, מעצמות בולאות מן השורה הראשונה.

עו"ד ובר ציין בצער כי בשנה האחרונה נאלצנו להיפרד ממספר בולאים מן השורה הראשונה שהלכו לעולמם. מרקו מרטין, זקן הבולאים בישראל, לביא בלאו, שהיה מזכיר התאחדות בולאי ישראל שנים רבות, ונחום קפלן, שייסד את מוסד הקומיסר לתערוכות בולים בחו"ל.

אל הבמה עלה מר **אריה אולבסקי**, שהנחה את החלק הפורמאלי של הכנס. לטקס חשיפת בולי יום הבולאות הזמין מר אולבסקי את מנכ"ל חברת דואר ישראל, את יו"ר התאחדות בולאי ישראל, ואת הגב' **אוסנת אשל**, מעצבת הבולים.

לאחר חשיפת הלוח עליו הוצגה הסדרה שהוקדשה למגדלורים בארץ ישראל, העניק מנכ"ל חברת הדואר את סדרת הבולים

יום שלישי, 15 בדצמבר 2009, התכנס למעלה ממאה וחמישים בולאים מכל רחבי הארץ לכנס יום הבולאות השנתי העשרים ושלושה במספר. הכנס התקיים במלון רנסנס בתל אביב. באולם גדול שאפשר למספר רב יותר של בולאים להשתתף באירוע. כנס יום הבולאות 2009 זכה למספר הגדול ביותר של משתתפים מאז ומעולם.

את תוכנית היום פתח מנהל חברת הדואר, מר **אבי הוכמן**, שברך את משתתפי הכנס וסקר בקצרה את עיקרי הפעילות של חברת הדואר, בשיתוף התאחדות בולאי ישראל, לקידום הבולאות בשנת 2009.

מר הוכמן הדגיש את הפעילות המבורכת של השירות הבולאי להנפקת בולים המשקפים את התרבות הישראלית, כולל פעילות משותפת עם מנהלות דואר מן העולם, שבזכותה הופך הבול הישראלי לשגריר נאמן המייצג את ההוויה המקומית במדינות העולם. הוא ברך את מעצבי הבולים, המצליחים לשלב בבול הקטן את היופי והרעיונות ההופכים אותו למוצר מיוחד.

אחריו נשא דברים עו"ד **אלי ובר**, יו"ר

ההייחודית של המציג. בהשראת המאמר החל ד"ר לוביאניקר לארגן אוסף שנושאו "שחמט - משחק המלחמה".

בהמשך ההרצאה תיאר המרצה את משחק השחמט תוך הצגת המקבילות בעולם מלחמה האמיתי. דגש מיוחד ניתן לפריטים הבולאיים המתארים את הנושאים השונים, ואת השיקולים שהנחו אותו בבחירת פריטים אלו.

כך לדוגמה ביקש יורם להמחיש את מצבם של אותם שחמטאים שהגיעו בזמנם לשליטה מוחלטת בתחרויות הבינלאומיות, והיו בלתי מנוצחים. כהקבלה להם העמיד את דמותו של אלכסנדר מוקדון, ששלט בזמנו בכל רחבי העולם המוכר. כאמצעי המחשה לתחום שלטונו הרחב של אלכסנדר מוקדון, שילב יורם באוסף שלו שתי מעטפות עם חותמות ערים הנקראות על שמו של המנהיג. הערים, אחת אלכסנדריה שבמצרים והשנייה אלכסנדריה שבאפגניסטן, נמצאות בשתי נקודות הקיצון של האימפריה הענקית.

את מושב הבוקר חתם ד"ר **יהושע מגר**, שהביא סקירה מתוך כנס השופטים בו השתתף. הכנס נועד למצוא את המשותף בין ענפי תולדות הדואר והתמאטיקה, והרצו בו שופטים משני התחומים.

כדוגמה להשפעה ההדדית שיש לתמאטיקה ולתולדות הדואר זו על זו, הביא ד"ר מגר את הגישה המתפתחת בתולדות הדואר להציג את הדברים בדרך של סיפור (אם כי שונה מהדרך בה נעשים הדברים בתמאטיקה).

האספן התמאטי, מצד שני, עושה שימוש רב בפריטים מתחום תולדות הדואר, ומשלב אותם בתצוגה כאמצעי המחשה לנקודות שונות המשרתות את הסיפור.

לאחר הפסקת הצהריים, וההכרזה על

המדובר בבולים המועברים על ידי איגוד הדואר הבינלאומי באופן שוטף לדואר ישראל. הבולים נמסרו להתאחדות בולאי ישראל, ובעבודת נמלים אורגנו באלבומים.

מר טיבי יניב הודה למתנדבים הרבים התורמים בולים לחוגי הנוער, ומסייעים באופן בלתי רגיל לארגן את התרומות לצורך חלוקה לילדים.

מר **נחום שרשבסקי** סקר באופן מתודי ושיטתי את הכללים הנהוגים בהכנת גלויות מרב, ואת האתגרים בפניהם עומד מי שמבקש לייצר גלויות אלו. מר שרשבסקי סיכם את ההרצאה במאמר מקיף, שפורסם בגיליון מספר 79 של שובל.

המרצה הבא, ד"ר **יורם לוביאניקר**, סיפר בפתיחה להרצאתו כיצד הגיע להיות אספן תמאטי, ומהם הדברים המרתקים אותו במיוחד בהרכבת אוסף מסוג זה. בראשית דרכו כאספן שהתעניין בנושא שחמט וליקט בולים הקשורים לנושא. הוא סידר אותם לפי מדינות, אולם בשלב מסוים איבד בהם עניין. השינוי חל כאשר נתקל במאמר שתיאר כיצד לארגן אוסף תוך מתן דגש על הזווית האישית

זכה במדליית זהב גדולה, ואף היה מועמד לפרס התערוכה (דבר נדיר מאוד כאשר מדובר באוסף תמאטי). ד"ר מגר מתמיד מספר שנים בפעילותו כיו"ר האגודה לבולאות תמאטית, ועושה רבות לקידום הנושא ולסיוע לאספנים בראשית דרכם. את פעילותו הברוכה עושה ד"ר מגר ברצון ובנועם הליכות. על כל זאת הוענק לו התואר של "בולאי השנה" לשנת 2009.

את ההרצאה הראשונה בכנס נשא עו"ד **אלי ובר**, שדיבר על המושג "מעטפת יום ראשון". אלי הדגיש בדבריו שלמרות שבמרבית המקרים המושג מתייחס ליום הראשון בו נעשה שימוש בבול דואר חדש, קיימות מעטפות יום ראשון לחותמות חדשות, לדברי בולים חדשים, ולמגוון נושאים אחרים. את עיקר ההרצאה ייחד אלי למעטפות היום הראשון של בולי בוואריה, וניתן לקרא את הדברים בחוברת זו בעמוד 27.

מר **טיבי יניב**, מנכ"ל התאחדות בולאי ישראל, סיפר על שירות חדש המוצע לאספנים חברי ההתאחדות. המדובר בתצוגה של עשרות אלפי בולים מן השנים האחרונות, הזמינים בתיאום מראש לעיונם של האספנים.

שאלות למנכ"ל השירות הבולאי

שאלה: מדוע מרבית בולי הזיכרון המונפקים בישראל הם בעלי ערך נקוב גבוה, שאינו מתאים לביול מכתב בארץ?

תשובה: מטרתו של השירות הבולאי היא לספק בראש ובראשונה את הצרכים שמעלה הדואר לצורך הפעלה שוטפת של השירות לקהל. לשם כך מודפסים מידי שנה למעלה ממאה מיליון בולים. אמנם הכנסות השירות הבולאי באות בעיקר מן המכירות לאספנים, אולם הלקוחות בסניפי הדואר מעדיפים בבירור את קונטרס הבולים הדביקים על פני הבולים המסורתיים. השירות הבולאי מנסה לאזן בין רצון הציבור הרחב, שרובו למרבה הצער אינו אוסף בולים, ובין רצונם של האספנים.

שאלה: מדוע השירות הבולאי אינו שומר מכל הנפקה פרטית של דף מזכרת כמות מסימת לצורך מכירה לאספני דפים אלו?

תשובה: דפי המזכרת המוזמנים על ידי גורמים מוסדיים הם רכושו של אותו המוסד, והשירות הבולאי לא יתערב באופן בו הוא בוחר לחלק את הדפים האלו, ולא יעסוק במכירתן.

שאלה: מדוע לא מונפקים בולים ללא ערך נקוב לצורך משלוח מכתבים לחו"ל?

תשובה: אם הדברים היו תלויים בלעדית ברצונם של אנשי הדואר, כל הבולים היו מונפקים ללא ערך נקוב, אלא עם יעוד מסוים דוגמת "דואר לאירופה", "דואר לדרום אמריקה" וכדומה. לצורכי פנים הדבר נעשה כבר לפני מספר שנים, וכפי שנאמר הציבור מעדיף בבירור לרכוש בולים כאלו.

מאחר ואספני הבולים אינם מתלהבים, בלשון המעטה, מהבולים הקטנים והפשוטים, שאינם תורמים למשיכת אספנים חדשים לתחביב, פעל השירות הבולאי להדפסת בולים יפים יותר וצבעוניים יותר לצורכי הדואר השוטפים. דוגמה לכך היא סדרת בולי פירות שהונפקה לאחרונה. בכל הקשור לחו"ל, תקנות ארגון הדואר העולמי אוסרות על שימוש בבולים ללא ערך בדואר הבינלאומי. ההערכה היא שהתנגדות זו היא זמנית, וכי מתי שהוא ישתנו הנהלים. כבר כיום מתיר האיגוד האירופי שימוש בבולים ללא ערך בתוך גבולות אירופה.

שאלה: מדוע השירות הבולאי אינו מקפיד על מידות קבועות בהנפקת בולי ישראל?

תשובה: הדעות בנושא זה אינן אחידות, וישנם טיעונים טובים לשני הצדדים. על מנת לשמור על חיוניות הבולים והאטרקטיביות שלהם כמוצר מעניין ומושך, יש לשנות ולחדש ללא הרף, בכל התחומים הקשורים לייצור הבול, כולל המידות שלו.

השירות הבולאי נהג להדפיס את מרבית הבולים במספר גדלים סטנדרטיים, אולם גם זה עשוי להשתנות בתקופה הקרובה. המדפיס הממשלתי מפסיק בקרוב את מעורבותו בתחום הדפסת בולים, והצורך להתקשר עם בתי דפוס אחרים יוביל ללא ספק גם לשינויים בגודל הבולים.

שאלה: למה השירות הבולאי עוסק בהנפקת הגיליונות המיוחדים בשלל נושאים, שאינם קשורים כלל לבולאות, ואינם מקדמים את הבולאות בישראל?

תשובה: לדעת השירות הבולאי רכישת פריטים דוגמת הגיליונות המבוססים על הבול שלי גורמת לחשיפת עולם הבולאות בפני ילדים שלא היו רוכשים בולים בשום מקרה אחר. הילדה שקנתה את הגיליון של "כמעט מלאכים" תשמור אותו למזכרת ולא תזרוק אותו אף פעם. לאלו הסבורים כי אין כל ערך בולאי בפריטים אלו, והמדובר בלא יותר ממזכרת, אפשר רק ליעץ בצורה ברורה וגלויה שלא ירכשו את הגיליונות האלו. הם מבוססים על גיליונות של הבול שלי, שהציבור עושה בהם שימוש נרחב להזמנת גיליונות עם תמונות פרטיות. כשם שהאספנים אינם מעוניינים לרכוש עותק מן הגיליון שהכינה הסבתא לכנד שלה, ולא סבורים שהאוסף שלהם אינו שלם בגלל זה, כך הם יכולים באותה מידה להחזיק באוסף שלם של בולי ישראל גם בלי לרכוש את הגיליונות המיוחדים האלו.

שאלה: מדוע השירות הבולאי יוצר אפליה בין אספנים ובין סוחרים, ומאפשר לסוחרים לרכוש תוויות ביול שהונפקו במכונה שבשירות הבולאי עם מספרים של מכונות אחרות?

תשובה: השירות הבולאי אמון על מתן שירות הוגן לכל האספנים, ובוחן את כל פעולותיו ברוח זו. השירות הבולאי חייב להיות זך כבדולח לא פחות מבנק ישראל האמון על הדפסת שטרות.

הזוכים מקרב משתתפי הכנס במשאל הבול והחותמת היפים לשנת 2009, עלה על הבמה מר ירון רצון, מנכ"ל השירות הבולאי, והציג את תוכנית ההנפקות המתוכננת לשנת 2010.

לאחר המצגת הסדורה ענה מנהל השירות הבולאי לשאלות הקהל (ראה במסגרת). את ההרצאה המסכמת של כנס יום הבולאות נשא מר מוטי קרמנר, שהציג מיזם אינטרנט חדש אותו הוא מקדם בימים אלו.

המדובר באנציקלופדיה בולאית, המבוססת על הטכנולוגיה של ויקיפדיה. מאגר הידע החדש, שיקרא בשם "פילאפדיה" מיועד לרכז עבור אספני תולדות הדואר סריקות של אלפי מעטפות הקיימות בספרות ובקטלוגים של מכירות פומביות. על כל פריט ירוכז מידע מקיף אודות זיהוי הבולים שעל הפריט, התערוף שנדרש היה לשלם עבור המשלוח, זיהוי החותמות השונות שהוטבעו על המעטפה והוראות ההכונה שנרשמו עליה. באתר יפורטו ערך הפריט ומידע אודות מידת נדירותה. מוטי חתם את הכנס והודה לכל אלו שתרמו להצלחתו.

יום עיון לזכרו של צבי אלכסנדר

ביום 29 בנובמבר 2009 התקיים במוזיאון ארץ ישראל בתל אביב יום עיון לזכרו של צבי אלכסנדר. בתו, הגב' שאולה ימיני, נשאה דברים לזכרו, וסיפרה כיצד החל צבי אלכסנדר להתעניין בבולאות עוד בהיותו בשירות צבאי בתקופת מלחמת העצמאות. מאז לא הרפה ממנו הרצון לעסוק בתחביב, לו הקדיש עשרות שנים של לימוד ומרדף אחר פריטים מתולדות ארץ ישראל. במסגרת ההרצאות שניתנו בערב זה תיאר מר צבי אלוני פריטים נבחרים מן האוסף העשיר, ופרופ' מוטי גולני סקר את האירועים בארץ ישראל בשנים האחרונות של המנדט הבריטי. בתום יום העיון נחנכה באופן רשמי תצוגת הקבע של אוסף אלכסנדר במוזיאון אלכסנדר לתולדות הדואר והבולאות.

מימין: שאולה ימיני (בתו של צבי אלכסנדר), נועה ימיני (נכדתו), רחל אלכסנדר (אלמנתו), אביתר ימיני (נכדו), אהרון ידלין

תוויות דוארמט "אמיאל סימה 2050"

מבט מסכם (עד סוף שנת 2009) על תוויות הביול מסוג "סימה" שהונפקו בישראל

מאת: זהר נוי

מבוא

גודל התוויות עבר שינויים במהלך התקופה בה מונפקות התוויות. בשנים הראשונות עוצבה התווית כך שרק חלק ממנה הודבק על המכתב, ושולי התווית נותרו על הנייר התומך. בהמשך השתנה העיצוב מספר פעמים, התווית הוגדלה על מנת לשפר את התאמתה למכונה, נוספו לה שוליים מעוצבים בדמויות נקבוב, והודפסה עליה תוספת של רדיד מתכתי.

הערך הנקוב

במכונות הקלוסנדורף יכול היה הלקוח להדפיס לעצמו תוויות בכל ערך נקוב שביקש, החל מ-5 אגורות ועד 15 שקלים חדשים (בקפיצות של 5 אגורות). ניתן היה להדפיס במהלך אחד עד 99 עותקים של התווית המבוקשת.

מגוון רחב זה של אפשרויות העמיד את האספנים בפני השאלה "מה בדיוק לאסוף?".

איסוף דוגמה אחת מכל ערך נקוב אפשרי הייתה בלתי מעשית ויקרה. (מכל אחת מן המכונות היה על האספן לרכוש 300 תוויות שונות בעלות מצטברת של ₪2257.50). כתוצאה מכך התפתחו אסכולות שונות של איסוף "סט קצר" או "סט ארוך" בהתאם למספר מסוים של תוויות בתעריפים בסיסיים.

מצב זה השתנה לחלוטין במכונות החדשות מסוג סימה. המכונה מכילת מראש כך שתנפיק סדרה של 8 ערכים נקובים שונים, התואמים את התעריפים העיקריים של שירותי הדואר.

ערכים נקובים אלו משתנים מעת לעת, בהתאם לעדכון תעריפי הדואר במדינת ישראל. שינוי התעריפים מחייב כיוול מחדש של המכונה על ידי טכנאי, דבר שהוביל לא אחת לתקלות ובעיות עליהן יסופר בהמשך המאמר.

מספר המכונה

הבדל נוסף מצוי ביכולת של השירות הבולאי לכוון את המספר המזהה שתדפיס המכונה על התווית. בניגוד למכונות הקלוסנדורף, בהן היה המספר המזהה חלק בלתי נפרד מראש ההדפסה, ניתן במכונות ה"סימה" לקבוע כל מספר בטווח נתון.

באופן עקרוני החליט השירות הבולאי כי המספר 001 יוטבע על ידי המכונה המצויה במשרדי השירות הבולאי ביפו, ומשמשת להנפקת תוויות הביול המיועדות למנויי השירות הבולאי וללקוחות החנות שבמקום. המספרים האחרים הוקצו למכונות השונות המותקנות בבתי הדואר ברחבי הארץ.

עם זאת, ניתן כאמור לשנות את המספר, והשירות הבולאי נוהג לעיתים לבצע זאת. בתערוכות הבוליים, לשם דוגמה, נוהג השירות הבולאי להציב יותר מאשר מכונה אחת, על מנת למנוע לחץ ועמידה בתור. כל המכונות שבמקום מכונות כך שינפיקו תוויות עם אותו מספר מכונה.

בחודש פברואר 2004 חידש דואר ישראל את מכירתן של תוויות ביול באמצעות מכונות אוטומטיות. היה זה לאחר הפסקה בת כשש שנים, מאז שהסתיימה מכירתן של תוויות הביול מן הדור הקודם. דואר ישראל הפעיל לראשונה מכונות למכירה אוטומטית של תוויות בשנת 1988, עם הכנסתן לשימוש של מכונות מתוצרת חברת "פרמה". בשנת 1990 הוחלפו המכונות באחרות מתוצרת חברת "קלוסנדורף". מכונות אלו היו בעייתיות מאוד מבחינה תפעולית, וסבלו מתקלות רבות שגרמו להשבתתן לעיתים תכופות. הן לא זכו לשימוש רב מצד הציבור הרחב, שהעדיף להמשיך ולהשתמש בבולי הדואר הרגילים. מסיבות אלו ואחרות הוצאו המכונות משימוש בסוף שנת 1998. כאמור, בחודש פברואר 2004 נכנסו לשימוש בישראל מכונות חדשות למכירת תוויות ביול מטיפוס "סימה".

מאפייני התוויות מנקודת מבט של אספן

התווית

במכונות הישנות מסוג "קלוסנדורף" נעשה שימוש בתוויות נייר קטנות יחסית, עם דבק בצידן האחורי, עליהן הודפסו מראש דגמים וציורים שונים. המכונה האוטומטית הוסיפה על התווית בעת הנפקתה את הערך הנקוב ואת מספר המכונה המנפיקה.

במכונות החדשות מסוג "סימה" השתנו הכללים מבחינות רבות. התוויות בהן משתמשים גדולות יותר, והן מיוצרות כמדבקה אותה ניתן לקלף מן הנייר התומך ולהדביק על המכתב.

בדומה לתוויות "קלוסנדורף", גם על תוויות "סימה" מודפסים מראש דגמים ותמונות שונות, והמכונה האוטומטית מוסיפה על התווית בעת ההנפקה את הערך הנקוב ואת מספר המכונה המנפיקה.

הקיימות ב-8 הערכים הנקובים שניתן להנפיק בכל מכונה. המדובר בסדר גודל של למעלה מ-1000 תוויות שונות.

רשימת התוויות שהונפקו

במאמר זה ריכזתי את המידע אודות התוויות השונות שהונפקו על ידי השירות הבולאי, על המועדים בו הופעלו התוויות בכל אחת מן המכונות, ועל השינויים העיקריים שחלו בהן. לצד השינויים המתוכננים, אשר נבעו מהנפקה של תוויות חדשות ומעדכון תעריפי הדואר, חלו לא אחת שינויים שנבעו מתקלות תפעול ובעיות בביצוע תהליך כוונן המכונות.

מן המניין 2004 – סמלי הדואר

בתחילת חודש פברואר 2004 הודיעה רשות הדואר על הנפקתה של תווית ביול מסוג חדש, ועל הכוונה להפעיל אותה לראשונה ביום 19 בפברואר בבית הדואר בנתניה. במקביל הופעלה גם המכונה שהוצבה בשירות הבולאי, ואשר שימשה להנפקת התוויות למנויי השירות הבולאי.

את התוויות ניתן היה להפיק בשמונה הערכים הנקובים הבאים:

4.10 , 2.90 , 2.80 , 2.30 , 2.20 , 2.10 , 1.40 , 1.30

במהלך החודשיים שלאחר יום ההופעה הופעלו בהדרגה 11 מכונות נוספות בבתי דואר שונים ברחבי הארץ. המכונה האחרונה, ה-13 במספר, הופעלה בעיר נצרת בחודש דצמבר 2004 והנפיקה תחילה את תווית חג המולד (ראה בהמשך המאמר). ביום 1 בפברואר 2005 הותקנה גם במכונה זו תווית "מן המניין 2004".

תאריך	מס' מכונה	יישוב
19/02/2004	001	שירות בולאי (יום הופעה)
19/02/2004	008	נתניה (יום הופעה)
23/02/2004	010	ירושלים
26/02/2004	002	נהריה
01/03/2004	009	תל אביב
04/03/2004	011	רחובות
11/03/2004	012	באר שבע
18/03/2004	004	כרמיאל
22/03/2004	003	עכו
25/03/2004	007	חדרה
30/03/2004	005	טבריה
19/04/2004	006	חיפה
22/04/2004	013	אילת
01/02/2005	015	נצרת

טיפוסי התוויות שמנפיק השירות הבולאי

את התוויות השונות המותקנות במכונות האוטומטיות ניתן לחלק לשלוש קבוצות עקרוניות:

תוויות מן המניין

תוויות המיועדות להתקנה במכונות הקיימות בבתי הדואר, למעט אותן מכונות עבורן הוכנו תוויות מקומיות.

תוויות מקומיות

תוויות המיועדות להתקנה במכונה מסוימת, אחת או יותר. תוויות אלו כוללות לרוב מרכיב עיצובי המאפיין את היישוב בו מותקנת המכונה.

תוויות אירוע

מרבית התוויות הנכללות בקבוצה זו הן אלו המונפקות מידי שנה לרגל חג המולד, ומותקנות לפרק זמן קצוב במכונה שבבית הדואר בעיר נצרת. מכונה זו מנפיקה ביתר ימות השנה תוויות מן המניין. (משום מה החגים היהודיים והחגים המוסלמיים לא נמצאו ראויים להנפקת תוויות חגיגיות).

דוגמה נוספת הן התוויות המונפקות לרגל תערוכות בולים, ונמכרות לציבור במכונות המוצבות בשטח התערוכה. אין מדובר במכונות השמורות בשירות הבולאי לצורך כך, אלא במכונות הנלקחות מבתי הדואר הרגילים למשך פרק הזמן בו מתקיימת התערוכה.

אז מה אוספים?

קיימות מספר אפשרויות להרכיב אוסף של תוויות ביול מסוג סימה, וזאת מבלי להביא בחשבון איסוף של שגיאות, טעויות ותשניות:

האוסף הבסיסי

בצורה זו מחזיק האספן עותק אחד מכל עיצוב של תווית שהונפקה, ללא התחשבות במספר המכונה או בתעריף המודפס עליה. נכון לסוף שנת 2009 יהיו באוסף זה 23 תוויות מסוג סימה, ובמהלך שנת 2010 צפויות להתווסף 7 תוויות חדשות (5 תוויות ציפורים, תווית תערוכת הבולים 2010, ותווית חג המולד).

דוגמה מכל מכונה

בצורה זו מחזיק האספן, עבור כל עיצוב של תווית שהונפקה, עותק מכל מכונה בה הודפסה התווית. המדובר באוסף הכולל כ-90 תוויות, על פי המפורט בהמשך המאמר. לרוב יבחר האספן בתווית בעלת הערך הנקוב הנמוך ביותר.

דוגמה מכל מכונה – כולל שינוי תעריפים וצבע דיו

באוסף זה יחזיק האספן דוגמאות למקרים בהם מתבצע כוונן של מכונות ה"סימה". דוגמאות לכוונן כזה כוללות את העלאת תעריף הבסיסי של הדואר, או שינוי בצבע הדיו המשמש להדפסת התוויות. אספן שבחר לאסוף רק תוויות אחת מכל סוג (לרוב בערך הנקוב הנמוך ביותר), מחזיק באלבום כ-130 תוויות שונות.

אוסף מלא של ערכים נקובים

אספן הבוחר בצורת איסוף זו מכפיל למעשה את מספר התוויות

60 שנה לסיים מלחמת העולם השנייה

תאריך	מס' מכונה	יישוב
09/05/2005	001	שירות בולאי (יום הופעה)
09/05/2005	004	כרמיאל (יום הופעה)
09/05/2005	006	חיפה (יום הופעה)
09/05/2005	008	נתניה (יום הופעה)
09/05/2005	009	תל אביב (יום הופעה)
09/05/2005	010	ירושלים (יום הופעה)
09/05/2005	012	באר שבע (יום הופעה)

תערוכת תלאבול 2004

לרגל תערוכת הבולים "תלאבול 2004" הונפקה תווית חדשה, אותה יכלו המבקרים להדפיס באחת משלוש מכונות שהוצבו בשטח התערוכה. מכונות אלו נלקחו לטובת התערוכה באופן זמני מבתי הדואר בהם פעלו. כל 3 המכונות כוילו כך שידפיסו את אותו מספר מכונה, 014. התוויות שסופקו למנויי השירות הבולאי הודפסו כרגיל במכונה מספר 001.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
03/05/2004	001	שירות בולאי (יום הופעה)
03/05/2004	014	באתר התערוכה (יום הופעה)

חג המולד 2005

תאריך	מס' מכונה	יישוב
12/12/2005	001	שירות בולאי (יום הופעה)
12/12/2005	015	נצרת (יום הופעה)

חג המולד 2004

לרגל הנפקת תווית חג המולד הותקנה מכונה נוספת, ה-13 במספר, בבית הדואר של העיר נצרת. מכונה זו הנפיקה את תווית חג המולד עד יום 31/1/2005, וב-1 בפברואר הורכבה בה תווית מן המניין 2004.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
14/12/2004	001	שירות בולאי (יום הופעה)
14/12/2004	015	נצרת (יום הופעה)

מן המניין - דואר ישראל 1 (כולל שינוי תעריפים)

לרגל הקמת חברת הדואר הנפיק השירות הבולאי תווית חדשה מן המניין, ועליה הסמל החדש של הדואר. המעבר למעמד של חברה היה כרוך בהטלת מע"ם על תשלומי הדואר, וגרר העלאת כל התעריפים. עדכון תעריפי הדואר החדשים חייב את הטכנאים לבצע כוונון של המכונות, דבר שלא ניתן לביצוע ביום אחד בכל רחבי הארץ. כל המכונות הושבתו בסוף חודש פברואר, והופעלו בהדרגה זו אחר זו. בעקבות השינוי ניתן היה להפיק את התוויות בשמונה הערכים הנקובים הבאים:

4.90, 4.30, 3.00, 2.90, 2.50, 2.40, 2.20, 1.50

רמב"ם

בבית הדואר של טבריה הותקנה ביום 22 בפברואר 2005 תווית אירוע, שנועדה לציין מלאת 800 שנה לפטירת הרמב"ם. ניתן היה להדפיס אותה עד יום 28 בפברואר 2006.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
22/02/2005	001	שירות בולאי (יום הופעה)
22/02/2005	005	טבריה (יום הופעה)

רחובות

תאריך	מס' מכונה	יישוב
12/09/2006	001	שירות בולאי (יום הופעה)
12/09/2006	011	רחובות (יום הופעה)

חג המולד 2006

תאריך	מס' מכונה	יישוב
05/12/2006	001	שירות בולאי (יום הופעה)
05/12/2006	015	נצרת (יום הופעה)
11/12/2006	010	ירושלים

מן המניין 2007 דואר ישראל II

תאריך	מס' מכונה	יישוב
20/02/2007	001	שירות בולאי (יום הופעה)
20/02/2007	009	תל אביב (יום הופעה)
22/02/2007	013	אילת
26/02/2007	012	באר שבע
05/03/2007	010	ירושלים
08/03/2007	008	נתניה
12/03/2007	006	חיפה
15/03/2007	004	כרמיאל
19/03/2007	015	נצרת

אופס (1)

תפעול מכונות המכירה של התוויות הוא נושא בעייתי, המוטל על בית הדואר בו מוצבת המכונה. פעולות מורכבות, דוגמת כוונן המכונה ועדכון תעריפים מתבצעת על ידי טכנאים אותם מזמין מנהל בית הדואר, אולם הפעולות השוטפות, דוגמת התקנת סליל תוויות הביול הריקות במכונה, נעשית על ידי עובדי הדואר במקום.

במסגרת אותו מהלך הוחלט להפסיק את הפעלת המכונה בבית הדואר של עכו, ולהעביר אותה לבית הדואר של אשקלון. ביום 10 בפברואר 2006 הופסקה פעילות המכונה בעכו (מכונה 003), והיא הופעלה מחדש באשקלון ביום 7 במרץ 2006 עם מספר מזהה חדש (מכונה 016).

הפעלת המכונה בחיפה שתוכננה ליום 9 במרץ לא יצאה לפועל עקב תקלה טכנית שגרמה להשבתתה. היא הופעלה מחדש רק בתום כחודשיים וחצי.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
01/03/2006	001	שירות בולאי (יום הופעה)
01/03/2006	010	ירושלים (יום הופעה)
01/03/2006	011	רחובות (יום הופעה)
05/03/2006	008	נתניה
05/03/2006	009	תל אביב
07/03/2006	012	באר שבע
07/03/2006	016	אשקלון
09/03/2006	015	נצרת
12/03/2006	002	נהריה
12/03/2006	004	כרמיאל
12/03/2006	005	טבריה
16/03/2006	013	אילת
28/05/2006	006	חיפה

תערוכת ירושלים 2006

בשטח התערוכה בנייני האומה בירושלים פעלו 2 מכונות עם מספר זהה (מספר 017).

תאריך	מס' מכונה	יישוב
08/05/2006	001	שירות בולאי (יום הופעה)
08/05/2006	017	באתר התערוכה (יום הופעה)

מגמות חדשות בהנפקה - תוויות תיירות

כאשר החלה מכירת תוויות הביול מסוג סימה, הודיע הדואר כי בשלב ראשון ימכרו בכל המכונות תוויות זהות, אולם עם הזמן יוכנו תוויות מיוחדות למכונות שונות. לקראת סוף שנת 2006 החל הדואר בהנפקת תוויות תיירות, שנועדו למכירה קבועה במכונה מסוימת אחת בלבד (כתחליף לתוויות מן המניין).

תוויות מסוג "ערים" עוצבו במיוחד עבור מקום היישוב בו תוכננו להימכר, והכילו מאפיינים שונים של אותה עיר.

תוויות ראשונה מטיפוס זה הוכנה בחודש ספטמבר 2006 עבור המכונה בבית הדואר של רחובות, ובהמשך הוכנו תוויות דומות גם עבור אשדוד ואילת.

אילת (יום הופעה)	013	27/08/2007
כרמיאל (יום הופעה)	004	27/08/2007

שינוי תעריפים

ביום 1 בנובמבר 2007 עודכנו תעריפי הדואר, ובהתאם עודכנו הערכים הנקובים שניתן להפיק ממכונות ה"סימה". בעקבות השינוי ניתן היה להפיק את התוויות בשמונה הערכים הנקובים הבאים:

5.80 ,4.60 ,4.50 ,3.40 ,3.30 ,2.80 ,2.25 ,1.55

ביום 31 באוקטובר הושבתו המכונות בכל בתי הדואר, והופעלו בהדרגה מחדש בהתאם לקצב הגעת הטכנאים אליהן וכוונן התעריפים החדשים. מכונה מספר 015 בנצרת הופעלה כבר ביום 5 בדצמבר 2007, אולם מכרה למשך כחודש וחצי את תווית חג המולד.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
01/11/2007	001	שירות בולאי (דואר ישראל II)
01/11/2007	001	שירות בולאי (רחובות)
01/11/2007	001	שירות בולאי (אילת)
01/11/2007	001	שירות בולאי (אשדוד)
04/11/2007	012	באר שבע (דואר ישראל II)
05/11/2007	011	רחובות (רחובות)
06/11/2007	010	ירושלים (דואר ישראל II)
08/11/2007	018	אשדוד (אשדוד)
13/11/2007	006	חיפה (דואר ישראל II)
21/11/2007	013	אילת (אילת)
22/11/2007	004	כרמיאל (דואר ישראל II)
26/11/2007	008	נתניה (דואר ישראל II)
19/01/2008	015	נצרת (דואר ישראל II)

חג המולד 2007

תאריך	מס' מכונה	יישוב
05/12/2007	001	שירות בולאי (יום הופעה)
05/12/2007	010	ירושלים (יום הופעה)
05/12/2007	015	נצרת (יום הופעה)

שינוי צבע דיו מכחול לשחור

מאז הפעלת המכונות בשנת 2004 הודפס המידע על תוויות הביול בדיו בצבע כחול. בשנת 2008 עבר הדואר בצורה מרוכזת להשתמש בדיו שחור, כולל במכונות ה"סימה".

המעבר תוכנן להתבצע בצורה מסודרת, הכוללת הודעה לקהל ומעבר הדרגתי ומאורגן. הייתה אף מחשבה להנפיק לרגל המעבר תווית חדשה, או לנצל לשם כך את התוויות שנועדו לתערוכת ישראל 2008. טעות של טכנאי שמה לאל כל התוכניות. ביום 5 במרץ 2008

פעולה פשוטה זו, הנעשית כלאחר יד, גרמה לא אחת להתקנת תוויות לא מתאימות. צירוף נסיבות של חוסר תשומת לב, ומלאי ישן של תוויות מדגם ישן שנותרו בבית הדואר, הובילו להנפקה מחודשת של תווית שיצאה משימוש.

ביום 15 במרץ 2007 אמור היה בית הדואר בכרמיאל להחליף את התוויות מסוג דואר ישראל I בתוויות מסוג דואר ישראל II. עקב טעות אנוש הותקן במכונה למשך מספר שעות גליל של תוויות ישנות מסוג "סמלי דואר".

תאריך	מס' מכונה	יישוב
15/03/2007	004	כרמיאל (מן המניין 2004)

אשדוד

תאריך	מס' מכונה	יישוב
20/06/2007	001	שירות בולאי (יום הופעה)
20/06/2007	018	אשדוד (יום הופעה)

אופס (2)

ביום 2 באוגוסט 2007 הותקנו במכונה של בית הדואר בכרמיאל תוויות חדשות, ועליהן נוף אילת. המדובר היה בתוויות מסדרת "ערים", שהיו מיועדות להפעלה בסוף אוגוסט בבית הדואר של אילת. מספר גלילים של תוויות אלו נשלח על ידי השירות הבולאי לבית הדואר בכרמיאל עקב טעות אנוש.

המכונה בכרמיאל הנפיקה את תוויות אילת משך 3 ימים (סוף שבוע). הטעות אותרה ביום 5 באוגוסט והתוויות הוצאו מן המכונה.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
02/08/2007	004	כרמיאל (אילת)

אילת

ההנפקה השגויה של תוויות אילת בבית הדואר של כרמיאל עוררה כעס רב בקרב האספנים, והשירות הבולאי החליט לאפשר גם למי שלא הספיק להנפיק תוויות אלו במהלך אותו סוף השבוע לרכוש אותן. תוויות "אילת" הותקנו מחדש בבית הדואר של כרמיאל, ופעלו שם משך כחודש ימים.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
27/08/2007	001	שירות בולאי (יום הופעה)

תאריך	מס' מכונה	יישוב
01/07/2008	001	שירות בולאי (דואר ישראל II)
01/07/2008	001	שירות בולאי (רחובות)
01/07/2008	001	שירות בולאי (אילת)
01/07/2008	001	שירות בולאי (אשדוד)
01/07/2008	004	כרמיאל (דואר ישראל II)
01/07/2008	006	חיפה (דואר ישראל II)
01/07/2008	008	נתניה (דואר ישראל II)
01/07/2008	010	ירושלים (דואר ישראל II)
01/07/2008	011	רחובות (רחובות)
01/07/2008	012	באר שבע (דואר ישראל II)
01/07/2008	013	אילת (אילת)
01/07/2008	015	נצרת (דואר ישראל II)
01/07/2008	018	אשדוד (אשדוד)

עקב טעות של טכנאי לא בוצע כוונן המכונות כפי שצריך, והתעריף של 3.30 לא הוחלף כנדרש לתעריף של 3.40. תיקון הטעות בוצע בהדרגה במכונות השונות ברחבי הארץ. טעות זו לא התרחשה במכונה שבשירות הבולאי.

תקלה זו משפיעה רק על אספנים שבחרו לאסוף סדרות שלמות של ערכים נקובים, מאחר והערך הנמוך בסדרה לא הושפע ממנה.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
06/08/2008	013	אילת
11/08/2008	006	חיפה
19/08/2008	011	רחובות
28/08/2008	010	ירושלים
31/08/2008	008	נתניה
31/08/2008	018	אשדוד
01/09/2008	015	נצרת
03/09/2008	012	באר שבע

בשידור חוזר!?!?

מסיבה בלתי ברורה החליט השירות הבולאי להנפיק באופן יזום תוויות מדגם ישן עם הערכים הנקובים שהיו נהוגים קודם לשינוי התעריפים של יולי 2008.

התוויות הונפקו במכונת הביול של השירות הבולאי, שכווננה להנפיק תוויות בעלות מספר של מכונות אחרות.

מאחר ומלאי התוויות המקוריות אצל זה מכבר ממחסי השירות הבולאי, הודפסו תוויות אלו פעם נוספת, במתכונת דומה לתוויות המקוריות. דומה, אך לא זהה.

בהנפקה זו הכין השירות הבולאי שתי תוויות שונות. הראשונה היא תווית מסוג "מן המניין 2004 - סמלי דואר" - התווית המחודשת שונה מן התווית המקורית בהדפס המופיע מאחור על הנייר התומך של התווית. במקור הודפס הלוגו של יצרן הנייר (FASSON) בצבע ירוק חיוור, כמעט בלתי מורגש, בעוד שעל הנייר ששימש להנפקת התוויות המחודשות מודפס הלוגו בצבע ירוק בולט. חיתוך התווית המחודשת מתוך הגליל בוצע צמוד לתחתית התווית, מעט שונה מהמצב בתווית המקורית.

התווית השנייה שחודשה היא תווית דואר ישראל I, בה שונו מעט מאפייני העיצוב (המילה "ישראל" באנגלית, לשם דוגמה, הודפסה באותיות עבות יותר יחסית לתווית המקורית).

שונה בטעות צבע הדיו הכחול לשחור במכונה בבית הדואר ברחובות, ובשירות הבולאי הוחלט שלא לחזור לאחור. כעשרה ימים לאחר מכן שונה צבע הדיו במכונות שבכל רחבי הארץ.

הדיו במכונה שבשירות הבולאי הוחלפה רק בחודש מאי, כאשר הוחל בהנפקת התוויות למכירה בחנות.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
05/03/2008	011	רחובות (רחובות)
17/03/2008	004	כרמיאל (דואר ישראל II)
17/03/2008	006	חיפה (דואר ישראל II)
17/03/2008	008	נתניה (דואר ישראל II)
17/03/2008	010	ירושלים (דואר ישראל II)
17/03/2008	012	באר שבע (דואר ישראל II)
17/03/2008	018	אשדוד (אשדוד)
20/03/2008	015	נצרת (דואר ישראל II)
21/03/2008	013	אילת (אילת)
07/05/2008	001	שירות בולאי (דואר ישראל II)
07/05/2008	001	שירות בולאי (רחובות)
07/05/2008	001	שירות בולאי (אילת)
07/05/2008	001	שירות בולאי (אשדוד)

אופס (3)

מלאי התוויות הישן שנותר בבית הדואר בכרמיאל חזר ויצר תקלה פעם נוספת. ביום 19 במרץ 2008 הותקן במכונה גליל של תוויות ישנות מסוג "סמלי דואר". המכונה הנפיקה תוויות אלו עם ערכים נקובים מעודכנים (1.55, 2.25, 2.80, 3.30, 3.40, 4.50, 4.60, 5.80).

תאריך	מס' מכונה	יישוב
19/03/2008	004	כרמיאל (מן המניין 2004)

תערוכת ישראל 2008

באתר התערוכה בגני התערוכה בתל אביב הופעלו 2 מכונות בעלות אותו מספר מכונה, 060. מספר המכונה נבחר על מנת לציין מלאת 60 שנה למדינת ישראל.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
14/05/2008	001	שירות בולאי (יום הופעה)
14/05/2008	060	אתר התערוכה (יום הופעה)

שינוי תעריפים החל מיום 1/7/2008

בחודש יולי 2008 הועלו תעריפי הדואר בישראל. בעקבות השינוי ניתן היה להפיק את התוויות בשמונה הערכים הנקובים הבאים:

1.60, 2.30, 2.90, 3.40, 3.50, 4.50, 4.60, 6.00

תאריך	מס' מכונה	יישוב
01/01/2009	001	שירות בולאי (יום הופעה)
01/01/2009	018	אשדוד (יום הופעה)
04/01/2009	012	באר שבע
07/01/2009	011	רחובות
11/01/2009	006	חיפה
11/01/2009	008	נתניה
15/01/2009	004	כרמיאל
15/01/2009	015	נצרת
21/01/2009	013	אילת
25/01/2009	010	ירושלים

נשר

תאריך	מס' מכונה	יישוב
17/02/2009	001	שירות בולאי (יום הופעה)
17/02/2009	006	חיפה (יום הופעה)

בז אדום

תאריך	מס' מכונה	יישוב
22/04/2009	001	שירות בולאי (יום הופעה)
22/04/2009	010	ירושלים (יום הופעה)

ביקור האפיפיור

לרגל ביקור האפיפיור בישראל הנפיק השירות הבולאי תווית חגיגית שהופעלה בבתי הדואר של ירושלים ונצרת. הביקוש הרב לתוויות הוביל את השירות הבולאי לבצע הדפסה של כמות נוספת מן התווית. ניתן להבחין בהדפסת החוזרת על ידי בחינת המיקום של הכיתוב יחסית לאיור שעל התווית.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
04/05/2009	001	שירות בולאי (יום הופעה)
04/05/2009	010	ירושלים (יום הופעה)
04/05/2009	015	נצרת (יום הופעה)

מכל אחת מן התוויות הודפסה סדרה שלמה של הערכים הנקובים הבאים: 1.55, 2.25, 2.80, 3.30, 3.40, 4.50, 4.60, 5.80.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
12/11/2008	004	כרמיאל (מן המניין 2004)
12/11/2008	012	באר שבע (דואר ישראל I)

חג המולד 2008

בהדפסת תווית זו נעשה לראשונה שימוש בתוספת רייד מתכת בצבע זהב, שהעניקה לתווית מראה חגיגי ומיוחד.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
08/12/2008	001	שירות בולאי (יום הופעה)
08/12/2008	010	ירושלים (יום הופעה)
08/12/2008	015	נצרת (יום הופעה)

הציפורים

לקראת שנת 2008 הודיע השירות הבולאי על שינוי במדיניות עיצוב תוויות הביול. על פי מדיניות זו נקבע נושא אחיד לתוויות הביול המונפקות בכל המכונות בארץ, הן לתוויות מן המניין והן לתוויות המיוחדות לערים מסוימות.

בתחילת כל שנה תונפק תווית חדשה מן המניין, ותותקן בכל המכונות ברחבי הארץ. בנוסף, תונפק מידי כחודשיים תווית ביול שתוקדש לעיר מסוימת ותותקן במכונה הפועלת באותו יישוב. כל התוויות יוקדשו כאמור לנושא משותף, שיוחלף מידי תקופה. באופן זה יונפקו בכל שנה חמש תוויות חדשות לשימוש שוטף, בנוסף לתוויות אירוע.

הנושא שנבחר לתוויות הראשונות היה "ציפורים". התוויות הוכנו תוך מתן תשומת לב רבה לעיצוב מן השורה הראשונה ולהדפסה איכותית.

מן המניין "ציפורים" (כולל שינוי תעריפים)

בהנפקת תוויות אלו בוצע שינוי בעיצוב התוויות באופן כללי. בניגוד לעבר ניתן היה להסיר את התוויות בשלמותה מן הנייר התומך, ושולי התווית מימין ומשמאל נחתכו כך שיראו כמו "שיניים" של בול. במקביל להנפקת התוויות החדשות בוצע עדכון של תעריפי הדואר. בעקבות השינוי ניתן היה להפיק את התוויות בשמונה הערכים הנקובים הבאים:

5.60, 5.40, 4.40, 3.80, 3.50, 3.20, 2.30, 1.60

עדכון תעריפים זה משפיע רק על אספנים שבחרו לאסוף סדרות שלמות של ערכים נקובים, מאחר והערך הנמוך בסדרה לא שונה.

חויאי

תאריך	מס' מכונה	יישוב
30/06/2009	001	שירות בולאי (יום הופעה)
30/06/2009	012	באר שבע (יום הופעה)

עיט ניצי

תאריך	מס' מכונה	יישוב
08/09/2009	001	שירות בולאי (יום הופעה)
08/09/2009	004	כרמיאל (יום הופעה)

חג המולד 2009

תאריך	מס' מכונה	יישוב
26/11/2009	001	שירות בולאי (יום הופעה)
26/11/2009	015	נצרת (יום הופעה)

שינוי תעריפים החל מיום 1/7/2009

בעקבות עדכון של תעריפי הדואר ניתן להפיק את התוויות בשמונה הערכים הנקובים הבאים:

6.70, 6.50, 5.30, 4.60, 3.80, 3.60, 2.40, 1.60

עדכון תעריפים זה משפיע רק על אספנים שבחרו לאסוף סדרות שלמות של ערכים נקובים, מאחר והערך הנמוך בסדרה לא שונה.

תאריך	מס' מכונה	יישוב
01/07/2009	001	שירות בולאי (ציפורים נודדות)
01/07/2009	001	שירות בולאי (נשר)
01/07/2009	001	שירות בולאי (בז אדום)
01/07/2009	001	שירות בולאי (חויאי)
01/07/2009	004	כרמיאל (ציפורים נודדות)
05/07/2009	006	חיפה (נשר)
05/07/2009	008	נתניה (ציפורים נודדות)
09/07/2009	010	ירושלים (בז אדום)
07/07/2009	011	רחובות (ציפורים נודדות)
12/07/2009	012	באר שבע (חויאי)
09/07/2009	013	אילת (ציפורים נודדות)
01/07/2009	015	נצרת (ציפורים נודדות)
07/07/2009	018	אשדוד (ציפורים נודדות)

ביקור האפיפיור
ההדפסה השנייה

התווית העליונה היא מן ההדפסה החוזרת. ניתן להבחין בהבדל בין שתי התוויות כאשר משווים את המיקום היחסי של המילה "ישראל" בעברית ובאנגלית. בנוסף ניתן להשוות את המרחק בין היד המושטת והכיתוב שמעליה.

מה עוד ניתן לאסוף?

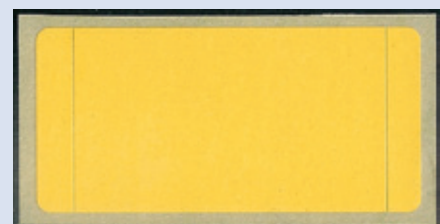
יש אספנים הבוחרים להרחיב את האוסף ולכלול בו גם פריטים לא סטנדרטיים. המדובר בעיקר בתוצרים של תקלות וטעויות או בפריטים שלא נועדו למלכתחילה להגיע אל הציבור הרחב.

ערך נקוב מוזר, תוצאה מכוונת שגוי

עיצוב שלא הונפק לתווית חג המולד 2005

תווית ריקה לשימוש טכנאי המכונות

מאת: אריה לין

כך, בזכותו של רנואר, ידידם הצייר הדלפון מן העבר, הצליח הזוג להופיע בבול דואר. אספני היודאיקה יכולים כעת לצרף לאלבום גם יצירה של רנואר, שלמיטב ידיעתי נפקד עד כה מאוספי היודאיקה.

מנדלסון - בוותיקן

הקומפוזיטור פליקס מנדלסון צוין בשנת 2009 בבולי דואר של מספר מדינות, כולל בדואר הוותיקן, כחלק מסדרה בת שלושה בולים. בשני הבולים האחרים הופיע המלחין פרנץ יוזף היידן (-1732) והאוסטרי, וגיאורג פרידריך הנדל (1759-1685).

יצירתו החשובה ביותר של הנדל היא האורטוריה "המשיח", ויש אספני יודאיקה הנוהגים לצרף גם יצירה זו לאוסף שלהם.

מיסיה ברנהיים ורעייתו בבולי צרפת

אין זה קל ופשוט להופיע בבול דואר, ובוודאי לא כל יום מופיעה אישיות יהודית בבול דואר. לרוב יש צורך להיות מדינאי בעל שם עולמי, בן למשפחת מלוכה, או אומן בעל מוניטין בינלאומי, כדי לזכות לכבוד הגדול ולהופיע על בול דואר של מדינה מכובדת. אבל יש פעמים בהן "מן השמיים מסייעים", ועם קמפוז' של מזל זוכה האדם לעמוד ליד מישהו שמצלמים אותו לעיתון, והנה גם תמונתו מתפרסמת בעיתון.

דבר דומה אירע לאדון גסטון ברנהיים דה וילאר ולאשתו סוזן אדלר, שזכו להופיע על גבי גיליונית זיכרון מרשימה ביופיה ובעיצובה. הגיליונית שהוקדשה לצייר רנואר הונפקה על ידי צרפת בסוף שנת 2009.

מיסיה ברנהיים, יהודי שחי בצרפת בתחילת המאה העשרים, היה בעל גלריה לאומנות בפריז. הוא נהג להתרועע עם הציירים הצעירים וחסרי הכול שפעלו בצרפת באותה תקופה, ובזמן שמרבית מבקרי האומנות בזו לאופן בו ציירו אותם אומנים, תמכו בהם ברנהיים ורעייתו, רכשו מיצירותיהם, ואפשרו להם להציג בגלריה שלהם. אחד מאותם אומנים היה בחור צעיר בשם רנואר, שלאות תודה על היחס לו זכה מבני הזוג צייר עבורם מספר תמונות בהן הופיעו בני הזוג ברנהיים.

רצה המקרה וכאשר החליט דואר צרפת להנפיק את הגיליונית החדשה לכבודו של רנואר, נבחרה התמונה בה הופיעו בני הזוג ושולבה בגיליונית. בנוסף שולבה גם תמונה ושמה "גבריאלה והשושנה".

יהודים זוכי פרס נובל

שתי הנפקות שהופיעו בסאו תומה ופרינסיפה מציגות זוכי פרס נובל בתחומים שונים. בין הזוכים ניתן לראות את המנהיגים הישראלים מנחם בגין (לצידו של אנואר סאדאת) ויצחק רבין. בנוסף מופיעה באחד הבולים דמותו של פרופ' ישראל אומן, שזכה בפרס נובל בכלכלה.

בול חנוכה חדש בארה"ב

דואר ארה"ב הנפיק בשנת 2009 בול חנוכה בעיצוב חדש, המציג חנוכייה מסוגגנת עם 9 נרות דולקים. בבולים הקודמים הוצג בבול סביבון. ארצות הברית נוהגת להנפיק מידי שנה בול חנוכה לכבוד הקהילה היהודית במדינה, וזאת במקביל להנפקת בולי חג המולד הנוצריים, בולי עיד אל פיטר המוסלמיים, ובול נוסף המיועד לאנשי הקהילה ממוצא אפריקאי.

מפריז הנצורה לארץ ישראל

מכתב דואר אויר ראשון לירושלים

מאת: צבי אלוני

מבוא

המכתב, שהיה מיועד לירושלים, הועבר לבית הדואר בעיר מרסיי, שם הוחתם ביום 3 בנובמבר 1870. על פי החותמות המוטבעות על המכתב ניתן ללמוד כי הוא הגיע לאלכסנדריה ביום 12 בנובמבר, ולפיו ביום 15 בנובמבר. משם הועבר המכתב לירושלים ונמסר למכותב. מכתב זה הוא בעל חשיבות רבה, היות ומדובר במכתב היחידי הידוע, שעזב את פריז הנצורה ע"י "בלון" והיה ממוען לארץ הקודש.

תוכן המכתב

המכתב נשלח ע"י אלברט כהן, אשר היה הנאמן של קרנות הצדקה של משפחת רוטשילד, והיה מיועד לד"ר לנדאו, מנהל בית החולים של רוטשילד בירושלים (סוריה).

מטרת המכתב הייתה להודיע לד"ר לנדאו על קיומו של מכתב נוסף ששלח מר כהן למשפחת רוטשילד בלונדון (ע"י בלון כמובן) ובו בקשה לאפשר לד"ר לנדאו לקבל סכום של 5000 פרנק אצל משפחת וולרו, הבנקאים בירושלים. במכתבו סיפר מר אלברט כהן על המתרחש בעיר תחת המצור, על מצבם של בני משפחתו ובני משפחת רוטשילד, והעביר את איחוליו לתושבי ירושלים.

בזמן מלחמת צרפת-פרוסיה, הטילו הכוחות הפרוסיים ביום 18 בספטמבר 1870 מצור מלא על העיר פריז. התושבים סבלו ממחסור במזון, ומניתוק מוחלט מיתר חלקי המדינה.

קשר הדואר היחידי של פריז הנצורה עם העולם החיצון בוצע בעזרת כדורים פורחים, או בלשון אותם ימים "בלונים". הבלון הראשון שנשלח מפריז היה בבעלות הדואר הצרפתי, ונקרא בשם "נפטון". הבלון המריא מפריז ביום 23 בספטמבר 1870 בשעה 7:45 בבוקר, כשעליו משלוח של כ-100 ק"ג דואר. הוא נחת באותו יום במרחק של 87 ק"מ מחוץ לפריז.

מפריז לירושלים

המכתב שבתמונה עזב את פריז על סיפוניו של הבלון "גריבלדי", שהמריא ביום 22 באוקטובר 1870 בשעה 11:40 בבוקר. הבלון נשא עליו מטען של דברי דואר במשקל של כ-450 ק"ג. הוא נחת במרחק של 37 ק"מ מחוץ לפריז, מעבר לקווי האויב הפרוסי.

דוקטור יקר

אני שולח לך את המכתב הזה באמצעות בלון, ובטוח שהוא יגיע אליך בשלום.

אנו חיים תחת מצור מאז יום ראשון, 18 בספטמבר, והיום הוא היום ה-35 למצור. מצב כולנו טוב, תודה לאל. שני בני, שהאל שמר עליהם עד כה, משרתים בצבא. בני האחר, יחד עם חתני, משרתים במשמר הלאומי. אשתי ובתי הנשואה נמצאות איתי.

שלחתי מכתב נוסף ללונדון באמצעות בלון, ובו בקשה מן הגב' ליונל דה רוטשילד לשלוח אליך באמצעות בנק ואלירו סכום של 5000 פרנק, שאותם אחזיר לה, בחסד האל, בתום המצור. אני מקווה ששני המכתבים האלה יגיעו ליעדם.

כל בני משפחת רוטשילד הנמצאים בפריז הנצורה שלומם טוב.

מכתבך האחרון, מיום 2 בספטמבר, שהועבר בנתיב עוקף, הגיע הנה ביום 15 בספטמבר. מאז לא קיבלתי ממך כל חדשות, ואני שרוי בעלטה לגבי מה מתרחש איתך. אני מקווה שהכול טוב אצלך, אצל אשתך המכובדת, ילדיך היקרים, ואצל כל אחינו בירושלים. אנא מסור להם את איחולי, כמו גם לרבני ולשאר תושבי העיר, ספרדים ואשכנזים. אנו נחוג את החגים כרגיל, רק שחסרים לנו אתרוג ולולב.

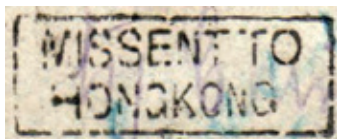
שלך
אלברט כהן

עברית – זה סינית בשבילי

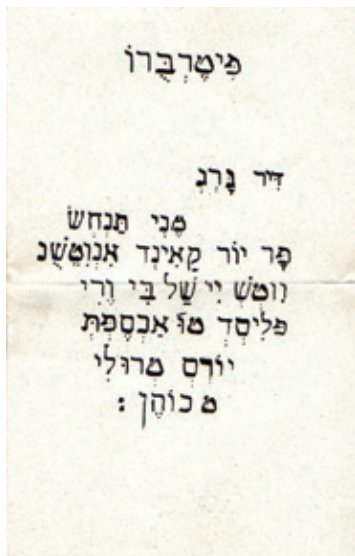
ניסיונות הדואר הבריטי לטפל במכתב עם סימני הכתב המוזרים

לצידו השני של כדור הארץ. הם הטביעו על המכתב חותמת האומרת כי נעשתה טעות בניתוב, והחזירו אותה ללונדון.

פרק ג' – תוכן המכתב

כשהגיע המכתב חזרה ללונדון לא התקשו פקידי הדואר להעביר אותו לידיו של המכתב, האדון ג. קסטר. כאשר פתח מר קסטר את המעטפה, והוציא את המכתב, יכול היה לקרא בתוכו את המסר הבא:

ג'ורג' היקר
הרבה תודה
על הזמנתך האדיבה
שאתה מאוד
אשמח לקבל
שלך באמת
ט. כוהן

פרק אחרון – התעלומה האמיתית

מן העובדה שהמכתב נרשם באנגלית באותיות עבריות ניתן לשער כי השולח, מר כוהן, שהכיר את ידידו ג'ורג', ידע כי האדון ג'ורג' קסטר יהיה מסוגל לקרוא את המסר המוזר. השאלה שנותרה בלתי פתורה היא מדוע סבור היה מר כוהן כי גם פקידי הדואר יהיו מסוגלים לקרוא את הכתובת אותה רשם באותיות עבריות על המעטפה?

(תודה למר יגאל נתנאל שהעביר את המידע על הפריט המעניין)

פרק א' – התעלומה

בשלהי שנת 1903 הגיע לידי הפקיד בבית הדואר בפיטרבורו, אחת משכונותיה של לונדון, מכתב ועליו סימני כתב בלתי מוכרים.

קוראי המאמר, בהיותם מלומדים בשפה העברית, עלולים שלא להבין את עוצמת הדילמה שעמדה בפני אותו פקיד. ניתן רק לדמיין כיצד לאחר מחשבה ממושכת, והתלבטות מה לעשות עם המכתב המוזר, החליט הפקיד כי סימני הכתב המוזר הם ככל הנראה אותיות סיניות, וניתב את המכתב אל בית הדואר הכי "סיני" של האימפריה הבריטית, במושבה הונג קונג.

פרק ב' – בסין הרחוקה

כאשר הגיע המכתב לידיו של פקיד הדואר העיר ויקטוריה, בירת המושבה הבריטית של הונג קונג, הוא זיהה כמובן מיד כי אין מדובר בסימני כתב סיניים. קשה לדעת כמה זמן לקח לפקיד ולחבריו בבית הדואר להבין באיזה כתב מדובר, אבל מסתבר שבסין הרחוקה הצליחו לזהות את העובדה שהמדובר בכתב עברי. המכתב המסתורי הועבר לידיה של גברת בשם ששון, ככל הנראה אחת מנשות הקהילה היהודית במושבה, בבקשה לתרגם את העברית. הבקשה נרשמה בצבע כחול על גבי המעטפה.

גברת ששון נענתה לבקשה, ורשמה עבור פקידי הדואר בפניה הימנית התחתונה של המכתב את הכתובת באותיות לטיניות. ניתן להניח כי פקידי הדואר צחקו צחוק בריא כאשר גילו כי מכתב, שהיה מיועד למכתב המתגורר לא הרחק ממקום המשלוח, עשה את דרכו

יהודים עם חותמת / אריה לינדנבאום

עצמו. בסניף זה החתימו את דברי הדואר בחותמת עליה נרשם שם המפעל, כלומר "RUDOLF MOSSE – HAUS". בנוסף לחותמת הרשמית משנת 1929 הופיע שמו של רודולף מוסה על חותמת ביול, וכמו כן הופיעו בחותמות ביול העיתונים שהדפיס ובתי ההוצאה לאור שבבעלותו. כל החותמות האלו נדירות למדי, וספק אם רבים מאספני היודאיקה מודעים לקיומן.

רודולף מוסה – איל העיתונות בגרמניה

בשנת 1929, בשלהי תקופתה של רפובליקת ווימאר, הופיעה בגרמניה חותמת דואר רגילה ובה שמו של יהודי. זו הייתה הדוגמה המוקדמת ביותר של הופעת שם יהודי בחותמת דואר רגילה. האדם שזכה לכך היה רודולף מוסה (1843–1920), גדול המוציאים לאור בגרמניה. בבעלותו של רודולף מוסה היו מספר רב של עיתונים, לרבות שני עיתונים יהודיים.

בגיליון 79 של מגזין שובל התפרסם סיפורו של הטייס היהודי-גרמני אדמונד רומפלר, והחותמת שהוטבעה בשנת 1921 עם שמו. הייתה זו ככל הנראה החותמת המוקדמת ביותר בה הוזכר שם של יהודי.

חותמת בעלת אופי דומה הוטבעה באוסטריה מספר שנים מאוחר יותר, כאשר בשנת 1933, שנת עלייתו של היטלר לשלטון בגרמניה, הוכנה שם חותמת תעמולה שהוקדשה ליהודי. המדובר היה ברוברט קרונפלד, טייס יליד אוסטריה, שהיה בין הדמויות הבולטות בתחום הדאיייה בגרמניה.

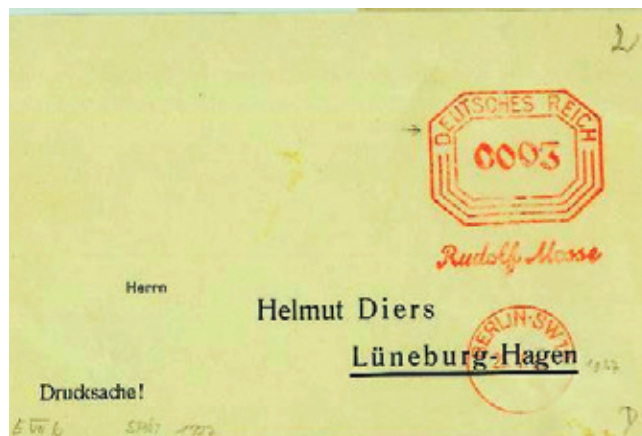
בין העיתונים שהוציא מוסה לאור ניתן למנות את ה"אוסט דויטשה צייטונג", "ברלינר טאגבלאט", "ברלין מונטאג בלאט", "ברלין מורגנצייטונג", וה"רייכסבלאט". העיתונים היהודיים שהדפיס היו ה"אלגמיינה צייטונג דס יודנטומס", ו-"CV צייטונג דווייטשר סטאטסבירגר יידישן גלאובנס" (המרכז של אזרחי גרמניה בני הדת היהודית).

בין הפרסומים של מוסה ראוי להזכיר את ספר הכתובות משנת 1897 (מעין דפי זהב של היום), והאלמנך שהופיע מאז שנת 1882. רודולף מוסה היה הבעלים של מספר בתי דפוס בברלין, וכן של משרדי פרסום שפעלו גם באוסטריה ובשווייץ. מוסה היה יהודי רפורמי, בנו של ד"ר משה מרקוס. על אף מוצאו ממעמד הביניים הגרמני, החל את דרכו המקצועית כשוליה בבית דפוס.

קרונפלד הצליח להשיג שורה של שיאי דאיייה רצופים, ולמעשה הוא נחשב כאחרון חלוצי הדאיייה בעולם. הגלויה שבתמונה היא דבר בולים רשמי עליה הוטבע חותמת עם שמו המלא של הטייס הנערץ, אחת ממספר פריטים דומים שהונפקו לכבודו. עם עליית הנאצים לשלטון בגרמניה, תהילתו של רוברט קרונפלד לא סיעה לו כלל. הוא נאלץ להימלט מגרמניה ולהגר לאנגליה מפחד מחנות הריכוז של המשטר הנאצי. הוא לקח איתו את תוכניות הדאון שפותח עבורו, והמשיך לפעול בתחום עד שנהרג בשנת 1948, במהלך טיסת ניסוי של דאון. האירורים בסיוע מר KARL H. MAINCZYK מגרמניה.

הוא נודע כתורם נדיב, שבנה בית חולים בגראץ, עיר הולדתו, והקים מוסד חינוכי בשם וילהלמדורף ליד ברלין. אחד המפעלים המעניינים שייסד הייתה קרן שנועדה לעזרת עובדיו, דבר שלא היה מקובל באותם ימים. מפעליו של רודולף מוסה נדרשו להיקף רחב מאוד של התכתבות, עד שהדואר הגרמני מצא לנכון להקים סניף דואר בשטח המפעל

במפגשים אלו מלמדים את עקרונות התצוגה ומסייעים לאספנים המעוניינים בכך לשפר את רמת התצוגה שלהם. במרבית המפגשים בוחנים הנאספים את האוסף של אחד החברים, ומצביעים על נקודות שמן הראוי לשפר.

במפגש שנערך ביום 19 בנובמבר שונתה המתכונת, והמפגש הוקדש למתן תשובות לשאלות החברים. פנל המשיבים כלל שלושה שופטים, שהם גם מציגים מנוסים שהגיעו להישגים מכובדים.

מימין: מנחם לדור, ד"ר הדי פייבל, ד"ר יהושע מגר

שיעור להכרת הבולאות ברמת אביב

המורה עינת אטיאס, מביה"ס "אילנות" ברמת אביב, מעבירה שיעורי היכרות עם הבולים לתלמידי כיתה ג'. התאחדות בולאי ישראל מקווה שבשנה הבאה יאפשרו הנהלת ביה"ס וועד ההורים את פתיחתו של חוג בולאות רגיל לתלמידי כיתות ד'-ה'.

מפגש חנוכה במוזיאון אלכסנדר

התאחדות בולאי ישראל ומוזיאון אלכסנדר לתולדות הדואר והבולאות אירחו בחג החנוכה, באירוע שכבר הפך למסורת, קבוצה גדולה של למעלה ממאה ילדים המשתתפים בחוגי בולאות ברחבי הארץ.

הביקור כלל סיור של בתצוגת הקבע של המוזיאון, תוך התמקדות בסיפורים על התפתחות שירותי הדואר בעולם ובתיאור תולדות הדואר של ארץ ישראל. בנוסף הועברה לילדים סקירה קצרה על פריטים נבחרים מאוסף אלכסנדר.

טקס השקת בול משותף ישראל-רומניה

משמאל: שגריר רומניה בישראל, מנכ"ל משרד התקשורת, ירון רצון - מנהל השירות הבולאי, קריסטינה פופסקו - יו"ר ומנכ"ל ROMFILATELIA, שלמה עצמון - מנהל התיאטרון היידי בישראל, יעקב בודו, אבי הוכמן - מנכ"ל חברת הדואר, נספח התרבות של רומניה, ננסי ברנדס - מנחה האירוע, זמר מחברי התיאטרון היידי.

חוג בולאות בדליית אל כרמל

ביום 22 בנובמבר 2009 ביקרו נציגי התאחדות בולאי ישראל בחטיבת הביניים ע"ש חלבי ביישוב דליית אל כרמל, שם מנהלת הספרנית איילה נסרלדין חוג בולאות.

החוג מועבר בהצלחה רבה לשתי קבוצות תלמידים בכיתה ז'. לדברי מנהל בית הספר שנכח בפגישה, לא הכיר בעבר את נושא הבולאות, אולם לאור ההצלחה לה זוכה הנושא בקרב הילדים, הפך גם הוא לתומך נלהב בבולאות ככלי לעידוד סקרנות ויצירתיות. חלק ניכר מן ההצלחה נזקף לזכותה של הגב' איילה נסרלדין, שיזמה את קיום החוג, עמדה בקשר עם התאחדות בולאי ישראל ופתחה חוג בולאות ראשון ביישוב דרוזי.

מפגש מציגים חברי איל"ת

האגודה הישראלית לבולאות תמאטית ממשיכה בהתמדה בקיום מפגשים למציגים פוטנציאליים.

חלקו העיקרי של הביקור התבסס על עבודה עצמית של הילדים. המבקרים עברו בין מספר מוקדי פעילות ברחבי המוזיאון, תוך שהם נעזרים בדפי עבודה שהוכנו מראש על ידי התאחדות בולאי ישראל. דפי העבודה הפנו את תשומת ליבם של הילדים למוצגים השונים במוזיאון, והם התבקשו להשלים משימות שונות המבוססות על הידע שלמדו בעצמם.

כך לדוגמה התבקשו הילדים לאתר בלוחות התצוגה של בולי ישראל את חותמות היישובים בהם נפתחו בתי דואר בשנים הראשונות שלאחר קום המדינה, ולאתר באיזה יישובים מדובר, מה המאפיינים של אותם יישובים, ומתי נפתחו בתי הדואר. דוגמה נוספת לפעילות שכזו עסקה בבחינה של בולים הקרובים זה לזה בעיצוב שלהם, אולם יש ביניהם הבדלים קלים. הילדים התבקשו לאתר את ההבדלים, ולנסות להסביר מה הסיבה לקיום אותם הבדלים (ערכים נקובים שונים, תוספת הדפס רכב, תשנית נקבוב, וכדומה). לזוכים הוענקו כמובן פרסים בולאיים, מתנת התאחדות בולאי ישראל. המפגש המהנה נחתם כמקובל באכילת סופגנייה ובקבלת שי בולאי.

ROMANO HOUSE OF STAMPS Ltd. - M.R.M

מקבלים חומר למכירה מס' 23
בחודשים ינואר פברואר 2010.

חומר בולאי מגוון:

ארץ ישראל, מנדט, מנהלת העם, מדינת ישראל, אוטוגרפים.
ח'ו"ל: אירופה, אסיה, אוספים, סדרות בודדות מכל התקופות.
נומיסמטיקה: מטבעות, שטרות מנדט, ישראל והעולם.

מעונינים בחומר בולאי ללקוחותינו בארץ ובח"ל.

כתובתנו: דיזינגוף סנטר - תל אביב - ת"ד 23274 תל אביב 61231
שעות פתיחה: ימי א'-ה' 9.30-20.00 - ו' 9.30-13.30

נציגים בלעדיים לאביזרים ואלבומי:

Exclusive Agency in Israel of LINDNER

חבר באגודות: **I.S.D.A. - I.F.S.D.A.**

<http://www.romanoauctions.com>

Email: romano@stampcircuit.com

טל. / פקס 972-3-5282790

עבר ועתיד בידינו

צילום מרגש של הצלמת קרן גילרמן הראל מעביר מסר של המשכיות ותקווה ומעניק כבוד אחרון לניצולת שואה דורה דרייבלט

מבוא

ביוזמתה של הצלמת קרן גילרמן הראל מונפק ביום 27 בינואר 2010 בול מיוחד במינו, המוקדש לציון יום השואה הבין-לאומי. הבול מופיע כהנפקה משותפת עם האו"ם.

מאחורי הצילום המרתק המופיע בבול מסתתר סיפור אישי מעניין, המייצג במהותו מסר יוצא דופן של תקווה ויצירת חיים חדשים, למרות הזיכרונות הקשים והעבר הנורא.

קרן גילרמן הראל (משמאל) והלן שגיא במעמד הגשת התמונה הזוכה לנשיא המדינה, מר שמעון פרס (צילום: יונה ברטל)

ולכן נסעתי ללמוד באוניברסיטת לונדון (GOLDSMITHS COLLEGE). במסגרת זו למדתי צילום במשך שלוש שנים, ושם גם זכיתי להציג בפעם הראשונה תערוכה מיצירותיי. שימשתי במקביל גם כצלמת של עיתון מעריב בלונדון, וכך זכיתי לצלם אירועים שונים וביניהם לא מעט משחקי כדורגל.

מספר שנים לאחר מכן, בשנת 2003, נסעתי לניו יורק בעקבות שליחות של ההורים. עבדתי במשלחת הרכש של משרד הביטחון, ביליתי את הזמן הפנוי בביקורים בגלריות הנפלאות לאומנות, ולמדתי צילום ואומנות. זכיתי להציג תערוכת צילומים באחת הגלריות החשובות בניו יורק, בעקבות זו התגליתי כצלמת אומנותית, והצגתי בעשרות תערוכות בכל רחבי העולם.

אני רואה את עצמי כצלמת המאירה בעזרת התמונות נושאים חברתיים ובעלי תוכן. אני פעילה בתשע עמותות שונות המקדמות נושאים חברתיים ופועלת בנושאי צדקה. כך לדוגמה העברתי לאחרונה, במסגרת אירוע שנתי של יוצא לגיוס כספים, סדנת צילום והעצמה נשית לנשים מוכות במקלט של יוצא בירושלים.

התמונה

לרגל חגיגות 60 שנה למדינת ישראל יזם בנק הפועלים בשיתוף עם YNET תחרות בין 60 צלמים, וביניהם קרן גילרמן הראל, לעיצוב כרזה בה יוצג דגל ישראל. מבחינתה של קרן הייתה זו ההזדמנות להוציא לפועל רעיון עליו חשבה זה זמן רב.

ארבעה דורות:
דורה דרייבלט,
הלן שגיא,
יעל הר צבי,
דינאלה הר צבי

הצלמת

קרן גילרמן הראל היא צלמת אומנותית, ילידת תל אביב, המציגה מאז שנת 2005 את עבודותיה בתערוכות בארץ ובחו"ל. כבר מילדות אהבה קרן לצלם, ונהגה להביט בעולם דרך עינית המצלמה, אולם עברו שנים רבות עד שהתחביב הפך למקצוע ולעיסוק העיקרי.

כך תיארה קרן את הדרך אותה עברה במהלך השנים: "בזמן השירות הצבאי הוצבתי בדובר צה"ל ושימשתי כקצינת קישור לתקשורת הזרה. שם, תוך כדי ארגון מסיבות עיתונאים וליווי כתבים זרים בבסיסי צה"ל, נחשפתי לעולם התקשורת והפרסום. לאחר השחרור, בזמן מלחמת המפרץ הראשונה, עבדתי כמפיקה בנציגות של הטלוויזיה האמריקאית (ABC NEWS TV) בישראל, פרק זמן אותו אני רואה כ"בית הספר של החיים". לאחר תקופה נוספת בה עבדתי במשרד פרסום, החלטתי לעצור וללמוד תקשורת בצורה מסודרת. באותו זמן לא ניתן היה ללמוד בתל אביב תואר ראשון בתקשורת,

העבר למען העתיד ומי ייתן שהעבר של הדורות הקודמים לא יהיה העתיד של הדורות הבאים".

דורה דרייבלט איזנברג זכתה לראות את הכרזה שהופקה מן הצילום, והתרגשה מאוד מערכה של התמונה כדיכרון לזמנים האפלים ומן התקווה שהיא מבטאת. את הבול, למרבה הצער, כבר לא זכתה לראות. דורה דרייבלט נפטרה ביום שישי, 23.10.2009, בגיל 87. היא השאירה אחריה בת, שתי נכדות וארבעה נינים. יהי זכרה ברוך.

דורה דרייבלט

דורה דרייבלט לבית ברן נולדה ביום 15 בספטמבר 1922 בעיר לודז' שבפולין. לאביה, מר סמואל ברן, היה בית חרושת לייצור שמיכות פוך, ושתי חנויות בהן נמכרה תוצרת המפעל. המשפחה חיה ברווחה, בבית גדול בו היה לכל אחד מחמשת הילדים חדר משלו. כולם זכו ללמוד בגימנסיה, ואם המשפחה נהגה לנסוע לנופש מידי קיץ. כל זה הסתיים עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, והשתלטות הנאצים על העיר לודז'. ביום 1 במרץ 1940 הועברו בני המשפחה, כמו כל יתר יהודי העיר, אל הגטו הנורא של ליצמנשטאדט.

מן הגטו נשלחה דורה לעבודת פרך בפוזן, ובמחצית שנת 1943 נשלחה למחנה אושוויץ, שם הייתה כלואה עד חודש ינואר 1945. עם פינוי המחנה היא הועברה בצעדות המות למחנה רוזנבריק, ולאחר כך למלכוב, משם שוחררה ביום 7 במאי 1945. דורה נהגה לחגוג מידי שנה את יום הולדתה ביום השחרור מן המחנה, ביום בו נולדה מחדש. בשנת 1953 הוכן מסמך מזעזע בציניות שלו, בו מצוינים ביובש נקדני מספר הימים עבורם זכאית דורה לפיצויים. על פי חישוב זה היא הייתה כלואה 1893 ימים, שכל אחד מהם "זיכה" אותה בסכום של 5 מרקים גרמניים.

דורה שרדה את תקופת השואה אולם נותרה בודדה בעולם. אביה, סמואל ברן, אמה, חיה לבית רוזנבלום, וארבעת אחיה, כולם נרצחו על ידי הנאצים. על הקורות אותה בשלב זה סיפרה בתה, הלן שגיא: "אמרו לה שאין טעם לנסות ולחזור ללודז', כיוון שלא נותר שם דבר. היא יצאה מן המחנה יחפה, עם שתי חברות, והלכה ללא מטרה ממקום למקום, עד אשר הגיעה לאחת העיירות בחלקה המזרחי של גרמניה, שם היה מחנה אספקה של הצבא האדום. מפקד המחנה היה קצין יהודי בשם תיאודור דרייבלט, שקיבל את שלוש הנשים היהודיות, ודאג להן למזון ולבגדים. כשנה לאחר מכן הוא הציע לדורה נישואין, ובתמונת החתונה הוא מופיע במדי הצבא האדום".

"הכרתי את יעל, הנכדה של דורה, עוד כשהיינו בנות 4, ובמשך כל השנים אנו חברות טובות. היינו יחד בגן, בבית הספר, בצופים, ושרתנו יחד בצבא. עבדנו שתינו במשרדי פרסום, ואפילו ילדנו באותו חודש. כיום אנחנו שכנות, והבנים שלנו גם הם חברים טובים, המשחקים יחד כדורסל במכבי תל אביב.

הקשר המיוחד הזה עם המשפחה העניק מבחינתי משמעות מיוחדת לאפשרות ההנצחה של דורה, אותה הכרתי כל חי. פניתי אל בנות המשפחה, שהייתה מאוד קרובה אלי, ושאלתי אם יסכימו שאצלם ארבעה דורות של נשים באותה משפחה. הן התרגשו מן הרעיון והסכימו ברצון.

פרסתי על השולחן דגל בד של ישראל, והנחתי עליו את זרועותיהן של דורה, הסבתא רבא, ושל דניאלה הנינה. אהבתי מאוד את סימני הגיל הניכרים בזרועה של דורה, עם המספר המקועקע בה ושדהה בחלקו עם השנים, ואת ידה המלאה של התינוקת".

הצילום הועלה, יחד עם הצעותיהם של הצלמים האחרים, לאתר האינטרנט של YNET, והציבור התבקש להצביע עבור הצילום המועדף עליו. התמונה זכתה במקום הראשון בתחרות, בפער של עשרות אלפי קולות. הוא הופיע בשלטי חוצות, וזכה לפרסום רב. הענקתי עותק מן התמונה למשכן הנשיא, ולמוסד יד ושם. התמונה המקורית נרכשה על ידי אספן, שתרם אותה למוזיאון תל אביב".

בני המשפחה על רקע שלט חוצות ועליו התמונה הנבחרת

הבול

לאור ההצלחה הרבה לה זכה הצילום, החליטה קרן לנסות ולהפוך אותו גם לבול דואר לזכר השואה:

"פניתי אל חברת הדואר דרך אתר האינטרנט של דואר ישראל, והצעתי להכין בול מן היצירה. שוחחתי בעקבות הפנייה עם דוברת חברת הדואר, וכך החל שיתוף הפעולה עם אנשי השירות הבולאי, שהוביל להנפקת הבול. הבול מונפק בשיתוף עם דואר האו"ם". על מנת לקבל כותרת מתאימה לבול, החליטה קרן לבקש את עצתו של הסופר ניצול השואה, אלי ויזל:

"לקראת הנפקת הבול פניתי לאלי ויזל, הצגתי את עצמי ושלחתי אליו את התמונה. הוא מאוד התרגש מן הצילום, ובמיוחד מהמספר הכולל על זרועה של דורה. הוא סיפר לי כי הנשיא אובמה הוא המנהיג היחידי שביקש ממנו להפשיל את השרוול על מנת לראות את המספר. הוא הציע לי את המשפטים המופיעים על הגיליון הבולים: נזכור את

בול "הג'ני הפוך" - העותק שבתליון

בשנת 1918 ניגש אדם בשם וויליאם רובי לבית הדואר בפילדלפיה, ורכש גיליון שלם של מאה בולי דואר אוויר בעלי ערך נקוב של 24 סנט. כשיצא מבית הדואר הוא הבחין כי המטוס שעל הבול הודפס כשהוא הפוך. רובי, שהיה בולאי, מיהר למכור את הגיליון לסוחר הבולים יוג'ין קליין, וזה מכר אותו לקולונל "נד" גרין.

"נד" גרין, שהיה איל הון עתיר משאבים ואספן בולים נלהב, הבין מיד את ערכו העצום של הגיליון שרכש, והחליט לפרק אותו למספר צמדות ולבולים בודדים, על מנת למכור אותם לאספנים. לעצמו שמר גרין מספר צמדות, וכן את כל הבולים שהיו בשולי הגיליון, להם היה צד אחד לא מנוקב.

את אחד הבולים האלו, הבול שהיה במקור בחלקו העליון של הגיליון, בפוזיציה מספר 9, החליט גרין לתת במתנה לאשתו. הוא הכניס אותו לתוך תליון עשוי זהב, יחד עם בול נוסף, רגיל, כששני הבולים צמודים גב אל גב.

כאשר נפטר קולונל גרין בשנת 1936, נמכר אוסף הבולים העשיר שלו במכירה פומבית, אולם את הבול שבתליון שמרה אלמנתו כמזכרת יקרה. רק לאחר מותה בשנת 1950, הוצע התליון למכירה ונרכש על ידי אספן לא ידוע.

התליון הוצע למכירה בשנת 2002 בסכום מוערך של 170 אלף דולר אולם לא נמכר. בחודש דצמבר האחרון הוצע התליון למכירה פעם נוספת, וגם הפעם לא נמצא לו קונה במחיר המבוקש.

דורה ובעלה, שהיה צורף במקצועו, נותרו לגור בברלין המערבית, שם פתחו חנות תכשיטים. דורה התמחתה בעיצוב תכשיטים, אותם תכננה בחוש אומנותי ואסתטי מפותח.

דורה לא הסכימה לדבר על שקרה בתקופה הנוראה אותה עברה, ונהגה לומר כי מה שהיה, היה, וחשובים רק ההווה והעתיד. ברוח זו פעלה כל ימיה, והשתדלה למצות את החיים במלואם, בחברת בתה, הנכדות והנינים.

דורה דרייבלט בחתונה הנכדה, יעל, אמה של דניאלה

אם היו אומרים לדורה בימים הנוראים בהם שהתה במחנות הריכוז, כי תזכה להגיע לגיל 87, ולחבוק ארבעה נינים בארץ ישראל, הייתה בוודאי מסרבת להאמין. העובדה שזכתה לכך למרות כל מה שעברה, היא לב לבו של מסר התקווה, אותו מצליחים התמונה והבול להעביר לעולם כולו.

הטבעת על ידה של קרן גילרמן הראל

הטבעת כפי שהיא מופיעה בבול

"בזמן הצילום ענדה דורה על אצבעה טבעת זהב בעלת עיצוב מיוחד, המורכב משלושה סוגי זהב. את הטבעת הזו, המבצבצת בצילום מתחת לזרועה של דניאלה התינוקת, ביקשה דורה לפני מותה להוריש לי, לאות תודה על שהנחתי אותה בצילום" (קרן גילרמן הראל).

מעטפות היום הראשון של בוואריה

בבולי בוואריה ידועות מעטפות משלושה מועדים שונים של "יום ראשון"

מאת: עו"ד אלי ובר

מבוא

מעטפה מיום העסקים הראשון – 2 בנובמבר 1849

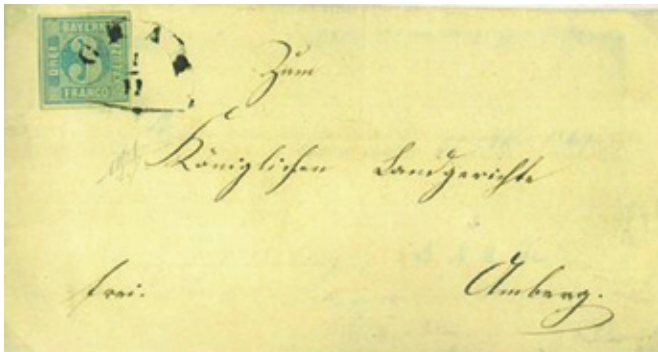

יום ההופעה הרשמי של בולי בוואריה הראשונים היה ב-1 בנובמבר 1849. לכאורה, זהו התאריך שניתן היה לצפות שיופיע על המעטפות המוגדרות בתור "מעטפת יום ראשון", אולם בפועל קיימות מעטפות משלושה מועדים שונים, שכולם נחשבות כ"יום ראשון".

יום ההופעה השני – יום העסקים הראשון

למרות שאנשי בוואריה ידועים כמסודרים מאוד, הם שכחו להביט בלוח השנה כאשר קבעו כי יום ההופעה של הבולים יהיה ב-1 בנובמבר 1849. באותו תאריך חל חג כל הקדושים, שהוא יום שבתון, וכל בתי העסק בבוואריה הקתולית היו סגורים. מרבית בתי הדואר נפתחו רק למחרת, ביום 2 בנובמבר 1849, כך שמועד זה, הוא המוגדר כיום הראשון בו נמכרו הבולים בפועל.

מעטפה מן היום הראשון – 1 בנובמבר 1849

יום ההופעה הראשון – חג כל הקדושים

בבוואריה היו 625 בתי דואר, וכמעט כולם היו סגורים בחג כל הקדושים. רק ארבעה סניפי דואר נפתחו בחג, ושרתו את הקהל, כך שקיימות גם מעטפות יום ראשון שנשלחו בפועל ביום ההופעה הרשמי של הבולים.

יום ההופעה הלפני ראשון

למרות הופעת הבולים, לא הייתה חובה על פי הכללים לעשות בהם שימוש. ללקוחות הדואר ניתנה האפשרות לשלם את עלות המכתב גם במזומן, אולם במקרה זה היה עליהם לשלם תוספת מחיר של 3 קרויצר. במספר קטן מאוד של מקרים, קיבל מנהל סניף הדואר לידיו מעטפה למשלוח ביום שקדם ליום ההופעה הרשמי של הבולים. על מנת למנוע מן הלקוח את הצורך לשלם את תוספת המחיר, הדביק על המעטפה בול (שעדיין לא היה בתוקף), החתים את המעטפה, ושמר אותה אצלו יומיים, עד למחרת החג. המכתב נשלח בפועל ביום 2.11, אולם נעשה בו שימוש ביום 31.10, יום לפני היום הראשון.

מעטפה מן היום שקדם ליום ההופעה – 31 באוקטובר 1849

הטעות שנראית "כמו היום הראשון"

ביום 1 בינואר 1850 שכח פקיד הדואר בעיר נירנברג לשנות את השנה בתאריכון, והחתים את הבול עם תאריך 1 בינואר 1849. בכך נוצר קוריוז מעניין, של בול שהוחתם לכאורה חודשים רבים לפני המועד בו נוצר.

פקיסטן דואגת לכולם

פקיסטן היא מדינה מוסלמית מוצהרת, שרבים בתוכה היו רוצים לראותה כמדינת הלכה, שבה ישלטו חוקי השריעה של האסלאם. עם זאת, חיים בה גם מיעוטים גדולים, בני דתות אחרות דוגמת נוצרים, סיקים והינדו. ביום 11 באוגוסט 2009 הנפיקה פקיסטן בול המתאר מבני דת של בני אותן דתות, ומצהיר "אנו דואגים לכולם".

המכס בהונג קונג

ביום 17 בספטמבר 2009 הנפיק דואר הונג קונג סדרה בת ארבעה בולים שהוקדשה לפעילות אנשי המכס, לרגל מלאת 100 שנים לייסוד השירות. אספני כלבים על בולים ימצאו עניין בבול המתאר את השימוש בכלבי גישוש על ידי המכס.

אתיופיה זוכרת

ביום 17 בספטמבר הנפיק דואר אתיופיה סדרה בת שלושה בולים המתארים אנדרטאות

זו תקופה של תוהו ובוהו, בה השלטון המרכזי איבד שליטה, מחוזות וערים הכריזו על עצמם כשטחים עצמאיים, ולמלחמות רבות פרצו בין הישויות המדיניות הרבות שנוצרו. מתוך הכאוס הזה נוצרו רבות מן המדינות הקיימות כיום בדרום אמריקה. דואר קולומביה הנפיק ביום 25 ביוני בול המתאר את הכרזת העצמאות של העיר בוגוטה, בירת קולומביה של היום.

הנשיא זומה בדרום אפריקה

ביום 10 בנובמבר, לרגל מלאת חצי שנה לכניסתו לתפקיד נשיא דרום אפריקה, הופיעה דמותו השנויה במחלוקת של ג'ייקוב זומה על בול דואר. הוא נשוי לשש נשים בו זמנית, אב ל-18 ילדים, הואשם בעבר בשחיתות, בסחיטה, בהלבנת הון ובאונס, אולם כל זאת לא מנע את בחירתו לנשיא המדינה החזקה באפריקה.

20 שנה לאיחוד גרמניה

ביום 8 באוקטובר הנפיקה גרמניה בול מיוחד לציון מלאת 20 שנה לאירועים שהובילו להפלת החומה ולאיחוד גרמניה. בבול מופיעה ההפגנה שקיימו אזרחי מזרח גרמניה בעיר לייפציג, אחד מאירועי המחאה המרכזיים שתרמו לכניעת שליטי גרמניה המזרחית.

איסוף תרומות בטייוואן

ביום 7 באוגוסט 2009 פגעה סופת טייפון קשה בחופי האי טיייוואן, והמשיכה יומיים שלמים

המוצבות ברחובות עיר הבירה אדיס אבבה. אחת האנדרטאות מוקדשת לזכרו של אבונה פטרוס, איש כנסייה שפעל כנגד כיבוש אתיופיה על ידי צבאה של איטליה הפשיסטית. הוא נאסר והוצא להורג בבית הכלא, לאחר שסירב לתקן את הצהרותיו כנגד הכיבוש. באנדרטה מופיע שילוב מוזר של איש דת נתון בכבלים, המקדש את מכונת הירייה המונחת למרגלותיו.

"עט הזהב" בבול מסרביה

בשנת 2009 מלאו 50 שנה לקיומו של אירוע שנתי המכונה בשם "עט הזהב", במסגרתו מציגים מאיירים מרחבי העולם את יצירותיהם. ביום 21 בספטמבר הנפיק דואר סרביה בול המוקדש לאירוע, ומציג את ההתפתחות המודרנית של המאייר הממוחשב, לצד המאייר העושה מלאכתו בדרכים מסורתיות.

200 שנה לעצמאות קולומביה

כשהגיעה לדרום אמריקה הידיעה כי ספרד נכבשה על ידי צבאו של נפוליון, פרקו מושבות ספרד את העול והכריזו על עצמאותן. הייתה

פופולאריים. על הבולים מוצגים המשחקים: דומינו, מסקות, ג'ולות ודמקה.

הבולאות כתרבות

לרגל מלאת 120 שנה לאגודה הבולאית של צ'ילה הונפק במדינה הדרום אמריקאית בול מיוחד המגדיר את הבולאות כתרבות.

תעלולי רכיבה בבולי קוריאה

סדרה בת ארבעה בולים שהונפקה על ידי דואר קוריאה הדרומית מציגה ארבעה רוכבי אופניים המבצעים תעלולי רכיבה על אופני ספורט. תחת הכותרת "ספורט אתגרי" מוצגים הרוכבים בתנוחות שיגרמו להורים רבים להעדיף כי ילדיהם יעסקו ב"בולאות כתרבות", ולא ירכבו על אופניהם תוך ניסיון להידמות לסופרמן.

דואר סט פייר ומיקלון הנפיק ביום 23 בספטמבר בול המתאר מראה אופייני של צייד ברווזים עונתי.

האי שמהציא את היוגה

ביום 4 באוגוסט הנפיק דואר הודו בול לכבודו של מהרישי פטנג'לי, האדם, אשר על פי המסורת ייסד את היוגה. קיימת אי וודאות רבה לגבי דמותו ההיסטורית של אותו מורה דת, וההשערות לגבי התקופה בה חי נעות בין המאה ה-4 לפני הספירה ועד המאה ה-6 לספירה. את תורתו תיאר המהרישי בספר בשם "הסוטר של היוגה".

100 שנה לטיסה הראשונה במקסיקו

אלברטו ברניף היה הראשון שהטיס מטוס בשמי מקסיקו. זה היה ביום 8 בינואר 1910. דואר מקסיקו פתח את תוכנית ההנפקות שלו לשנת 2010 בבול לכבודו של הטייס החלוץ.

משחקים פופולאריים בבולי ברזיל

דואר ברזיל הנפיק ביום 18 באוגוסט סדרה בת ארבעה בולים שהוקדשו למשחקים

להשתולל ולזרוע הרס בחלקים גדולים של המדינה.

הסופה הנוראה גרמה לקורבנות בנפש, לפצועים רבים ונזקים רחבי היקף ברכוש. תיקון ההרס ימשך ככל הנראה עוד תקופה ארוכה, וידרוש משאבים יקרים. על מנת לסייע באיסוף כספים למען נפגעי הסופה הנפיק דואר טייוואן גיליונית זיכרון לצורכי צדקה בעלות כוללת של 100 דולרים מקומיים, מתוכם 50 דולר יופנו לקרן לנזקי הטייפון.

קרואטיה וסלובניה בונות יחד

בניית גדרות אבן בבניה יבשה (בלי חומרי מלט) היא אומנות הנפוצה במקומות רבים ברחבי העולם, במיוחד באזורים הרריים בהם יש צורך לסקל שטחי קרקע לצורכי חקלאות. מהאבנים הרבות נהוג לבנות גדרות אבן ובתים קטנים. ביום 25 בספטמבר הנפיקו קרואטיה וסלובניה גיליונית זיכרון משותפת, ועליה מבני אבן היסטוריים שהתגלו בשתי המדינות.

צייד ברווזים בסט' פייר ומיקלון

התאחדות בולאי ישראל מציעה למכירה

ספרות בולאית

"The Postal History of the Transition Period in Israel, 1948"
Vol II: The Emergency, Local, and Private Postal Services

הגדה בולאית לפסח

מאת משה רימר
מחיר לעידוד הבולאות 40 ₪, לחברי ההתאחדות 35 ₪

מנוי לעיתון "שובל -

מגזין הבולאים בישראל"

(6 חוברות) 100 ₪
(חברי ההתאחדות מקבלים את העיתון במסגרת תנאי החברות)

דפי מזכרת

דף המזכרת: כנס 23 (2009)

מחיר לקהל הרחב: 60 ₪

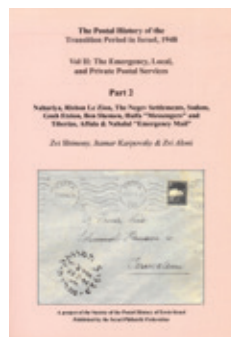
מחיר לחברי ההתאחדות: 55 ₪

התשלום במזומן, בהמחאות אישיות או המחאות דואר (מצטערים - אין אפשרות תשלום בכרטיסי אשראי)

המוטב להמחאות: התאחדות בולאי ישראל.

דמי משלוח לפריט בודד עד משקל 500 גר' 5 ₪ (רשום 10 ₪).
פריטים נוספים - תוספת 5 ₪ לכל 500 גרם נוספים.
הזמנות בדואר לה.ב.י. - ת.ד. 4523 ת"א 61045.

חלק 2 של הספר, הודן בתולדות הדואר של אותם הישבים אשר לא היה להם שרות דואר סדיר בתקופת מלחמת העצמאות, דוגמת נהריה, ראשון לציון, יישובי גוש-עציון ועוד. החלק הראשון, זה שדן בדואר ירושלים וצפת, יצא לאור לפני כ-5 שנים. ספר נוסף בסדרה (כרך III) "Israel Foreign Postal Links", יצא לאור בשנת 1991. ניתן לרכוש את הספר החדש, וכן את שני הספרים הנוספים שכבר הופיעו, בהזמנה בדואר או ישירות במשרד התאחדות בולאי ישראל:

כרך II חלק 2 - 220 ₪, כרך II חלק 1 - 200 ₪, כרך III - 100 ₪

לחברי ההתאחדות: הנחה של 20 ₪ על כל ספר.

הספרים כתובים באנגלית

קטלוג בולי ישראל 1948-2008

עורך משה רימר, הוצאת התאחדות בולאי ישראל
60 ₪, לחברי ההתאחדות.

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב

(Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

בולי מידן ראובן

קונה ומוכר בולים
בולי ישראל, שנתונים,
תוויות קלוסנדורף, סימה ובולי זרחן שונים
טל' נייד: 052-8301265

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.
ניתן לעשות הזמנה בדאר.
סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בית טוב www.bait-tov.com

בולים בחבילות לפי נושאים ולפי מדינות,
בולי ישראל, חותמות, אלבומים ואביזרים.
שילחו 200 בולי ישראל משומשים כלשהם (לא שונים)
רחוצים, נקיים ולא פסולים, ותקבלו סדרות בולי חו"ל.
ת"ד 2275 בת-ים 59121, טל/פקס: 03-5535313

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה, הופיע מחירון בולי ישראל 2008
בולי הרשות הפלסטינאית

מבצע:

הוויד שקוף ושחור, 120 ש"ח

יבוא אלבומי IMPORTA והוויד
רח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871
טלפון סולארי: 0545-390225; אי-מייל: gil-adi@zahav.net.il

מרכז הבולים

מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל
הסוגים, זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים
נציג בלעדי של MICHEL ו-DAVO
אלנבי 94 תל-אביב (במרתף)
טל: 03-5605430; פקס: 03-5605755
email: stamps.center@gmail.com

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE, OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR
Please write for a catalogue
Ask about special low vendor commission rates
P.O.Box 8101 - TRENTON NJ 08650 USA
E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET
Phone: 609-298-2891

שנאור בולים

מבחר בולי ישראל וחו"ל אלבומים ואביזרי בולאות
רח' יפו 40 חיפה
טל: 04-8512134 פקס: 04-6767279

קונים בלבד!
קונים אוספים ולוטים של מעטפות ומכתבים
שעברו בדואר מפלשתינה וישראל
(לא מעטפות יום ראשון)
תשלום מידי

אמנות מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ

טל. 03-5477966

אוניסטמפס

בולי גרמניה, אנגליה, שווייץ,
צרפת, ישראל,
נושאים, יודאיקה ועוד.

קונים אוספים בולים ומטבעות
ת.ד. 32120 תל-אביב 61320
טל. 03-5661077

אליק רינק

בולים ומטבעות

קונה ומוכר

רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,
טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131
מען: 03-5227922

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים
המבחר הגדול בארץ!!

דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,
טל/פקס. 03-5251552
דוא"ל: motib51@smile.net.il

אוספים - איתן בר-ארז

הערכה ושמות, תיווך ומכירה פומבית של אוספים באינטרנט,
קניה ומכירה לפרטיים

סניף ירושלים: בניין כלל חנות 325
רח' יפו 97 י"ם, טל: 02-6259638
פתח-תקווה: ברנדה 58 פ"ת, טל: 03-9337024
נייד: 052-5974151

הספריה הבולאית

של התאחדות בולאי ישראל

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה
לקהל הרחב ביום ה' בלבד בשעות 12:00-19:30
(ללא תשלום)
השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות -
לחברי ההתאחדות. עיון במקום - לקהל הרחב.

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',
טל': 03-6295547

בולי או"ם למען עולם טוב יותר אוספים בולים נהנים ולומדים

ההנפקה
הבאה
מטבעות
ודגלים
2010

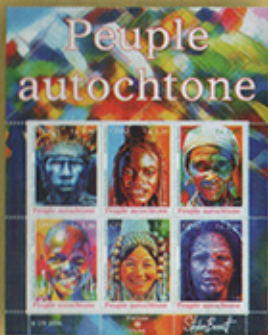
2 באוקטובר 2009 – היום הבינלאומי ללא אלימות

גליונות גנרים חתומים – תערוכת NAPEX

קטלוג מיכל
בולי או"ם
1951-2009

בולי 2009

